

การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง

อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

นิคม ตุ่นวัน

รายงานการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองรายงานการค้นคว้าอิสระ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

ชื่อเรื่อง

การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง
อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นิคม ตุ่นวัน

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.ธรรมพร ดันตรา)

วันที่ 4 เดือน ก.พ. พ.ศ. 58

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์)

วันที่ 5 เดือน ก.พ. พ.ศ. 58

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ หน่อรัตน)

วันที่ 5 เดือน ก.พ. พ.ศ. 58

ประธานอาจารย์ประจำหลักสูตร

(อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล)

วันที่ 5 เดือน ก.พ. พ.ศ. 58

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จาดุพงศ์ วาฤทธิ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 5 เดือน ก.พ. พ.ศ. 2558

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายนิคม คุณวัน
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ 2. เพื่อศึกษาถึงปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ 3. เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแผนที่มีความถูกต้องเหมาะสม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คน ผลการวิจัยพบว่า

ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงทุกครั้งที่ผ่านมาได้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ถูกต้องตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ และกลุ่มองค์กรเอกชน ได้ยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน เรื่องงบประมาณในการจัดทำแผนนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพียงพอ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง มีการจัดทำเป็นไปตามขั้นตอนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ ทุกประการ

ปัญหาของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงส่วนใหญ่พบว่าจะมีปัญหา เรื่องงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และจากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นก็ได้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้ การทำแผนพัฒนาควรมีหน่วยงานกลางมาช่วยให้ความรู้ ความ การพิจารณาโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ ควรมีโครงการใหญ่ที่เป็น

ภาพรวม เพราะปัจจุบันการพิจารณามีแต่แบ่งจัดสรรให้ ทุกหมู่บ้าน ควรจะมีโครงการใหญ่เช่น ทำศูนย์เด็กเล็กที่รวมทุกศูนย์ที่กระจัดกระจาย 9 ศูนย์ มารวมไว้ด้วยกันเพื่อประหยัด ควรมีการฝึกอบรมในการจัดทำแผนพัฒนา ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจอย่างแท้จริง และให้ยึดหลักการทำงาน ตามหลักธรรมาภิบาล นิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส คำนึงค่า ประหยัด ฯ ควรสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ หมู่บ้านเห็ดหอม หมู่บ้านพอเพียง กลุ่มป๋านุรักษ์บ้านใหม่โพธิ์งามให้มากกว่านี้ หรือให้อุดหนุนเงินให้ทุกปี จนกว่าแหล่งเรียนรู้จะมีความเข้มแข็ง

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงควรมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ให้เพียงพอต่อความต้องการของหมู่บ้าน และควรให้ความรู้กับประชาชนในตำบลในเรื่องการพิจารณางบประมาณ โดยการพิจารณาต้องนำแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ คือคุณธรรม จัดสรรเป็นธรรม

ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนให้แก่ประชาชนได้รับทราบนั้น ควรมีการให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบและเข้าใจการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะหลักการทำงาน การพิจารณาโครงการ จะเป็นประโยชน์ช่วยลดปัญหาในการพิจารณาในการจัดทำแผน

ควรมีการตั้งทีมนักวิชาการที่ปรึกษาในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และมีการทำ MOU หรือความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ การทำงานของทางองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะปัจจุบันการพูดคุยกับชาวบ้านเป็นเรื่องยาก เพราะปัจจุบันมันเป็นเรื่องของการเมืองเป็นการแบ่งแยก กลุ่ม แบ่งสี ทำให้ผู้บริหารได้ไม่เต็มที่ เพราะประชาชนอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่ยอมรับ ต้องมีคนกลางที่ชาวบ้านยอมรับ ในการทำความเข้าใจในการทำงาน

Title	Developing a Strategic Plan of Baan Luang Sub- district Administrative Organization, Mae Ai District, Chiang Mai Province
Author	Mr. Nikhom Tunwan
Degree of	Master of Public Administration in Public and Private organization Administration
Advisory Committee Chairperson	Dr.Thammaporn Tuntra

ABSTRACT

This study aimed to explore: 1) the process of development strategic plan and three-year participatory development plan of Baan Luang sub-district Administrative organization, Mae Ai district, Chiang Mai province; 2) problems encountered and a solving guideline for the preparation of the development strategic plan and; and 3) the strategy which will be used as a guideline for the preparation of the plan. Data were obtained from a sample group of 39 informants, Results of the study revealed the following:

The previous preparations of a strategic plan by Baan Luang sub-district administrative organization had the correct designation of a committee in accordance with rules and regulations of Department of Local Administration, Ministry of Interior. According to the process of the strategic plan preparation, there was participation in budget all cocation among local people, community organization group, public sector, and private section. There was adequate budget allocation and the preparation of the strategic plan was based on steps determined by Ministry of Interior in all aspects.

Regarding problems encountered in the preparation of the strategic plan, it was found that there was inadequate budgets to meet needs of local people. However, there was a guideline for solving this problem. This included the following : 1) The preparation of a development plan should have a central agency assisting on knowledge and understanding. 2) The consideration of a project in accordance with the strategic plan, as a whole, should be a big one e.g. combining 9 neersery centers into a big one for an economical purpose. 3) A traing on the preparation of a development plan among all concerned personnel should behind. 4) Task

operation should be on the basis of good governance, legal principle, righteousness, accountability, worthiness, thrift, etc. and 5) It should have support on learning sources, Shitake mushroom village, sufficiency village and Baan Mai Pho Ngum conservative forest; all of these should be done until the learning sources are strong.

Bann Luang sub-district administrative organization should allocate budgets for the preparation of the strategic plan to cope with needs of local people. Besides, local people should be given knowledge about budget consideration based on the application of guideline for good local management with code of conduct.

For public relations and data related to the strategic plan preparation, local people should perceive and understand principles of task operation and project consideration. This would be beneficial to the reduction of problems in the consideration of the strategic plan preparation. In fact, it should have an academic team as councilors for the strategic plan preparation. MOU with educational institutes should be established for academic exchange. This is because working with local people is rather difficult due to segregation among them. Thus, it needs a mediator well accepted by local people to coordinate.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ในนามผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ ดร.ธรรมพร ดันตรา ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ชัยวัฒน์หน่อรัตน์และอาจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์ ที่ได้ให้ความกรุณาให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ให้การดูแล และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งคณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้คำแนะนำ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขจนกระทั่งสำเร็จเป็นการค้นคว้าอิสระอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอเจริญพรขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านซึ่งมิได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ที่ได้ประสาทความรู้วิชาต่างๆแก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและความภาคภูมิใจในผลงานชิ้นนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอเจริญพรขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งผู้บริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายปกครองท้องที่ ฝ่ายพนักงานราชการ ประชาชนตำบลบ้านหลวง ที่ได้ให้การช่วยเหลือและช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล รวมถึงอดีตอาจารย์ใหญ่ อดีตครูสอน คณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ช่วยตอบแบบสัมภาษณ์และช่วยให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ส่งผลให้การวิจัยในครั้งนี้สมบูรณ์และสำเร็จด้วยดี

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา พระคุณครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณ ทุกคนในครอบครัว ญาติพี่น้องทุกท่านที่เป็นแรงใจและให้การสนับสนุนทางด้านทุนทรัพย์ให้ผู้วิจัยได้ประสบผลสำเร็จตามมุ่งหวัง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่มีส่วนช่วยสนับสนุนช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและความดีทั้งหลายทั้งปวงจากผลงานการวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่ทุกท่านผู้ให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วม จนทำให้รายงานการวิจัยในครั้งนี้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นิคม คู่วัน

มกราคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
คำถามงานวิจัย	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการวางแผน	9
ระเบียบกฎหมาย และการดำเนินการจัดทำแผนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	16
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์	37
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	43
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปองค์การบริหารส่วนตำบล	47
ข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
สถานที่ดำเนินการวิจัย	57

	หน้า
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 สรุปผลการวิจัย	60
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล	60
ตอนที่ 2 การศึกษากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วมของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัด เชียงใหม่	64
ตอนที่ 3 การศึกษาถึงสาเหตุปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไขในการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่	72
ตอนที่ 4 การศึกษาหากลยุทธ์ที่สำคัญเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางจัดทำและ พัฒนาแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแผนที่มีความถูกต้อง เหมาะสม	80
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
สรุปผลการวิจัย	90
อภิปรายผลการศึกษา	97
ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก ประวัติผู้วิจัย	106

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1 กลยุทธ์การจัดทำแผนยุทธศาสตร์

80

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แสดงปัจจัยหรือสาเหตุที่ต้องมีการวางแผน	11
2	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	56

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุแนวทางในการบรรลุนพื้นฐานของการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ ทั้งนี้จะสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญและใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยประชาชนสามารถเลือกผู้แทนเข้ามาบริหารท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งในปัจจุบันการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้เปิดโอกาสให้ประชาชน กลุ่มองค์กร ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคตโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอและนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุแนวทางในการบรรลุนพื้นฐานของการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน และเป็นระบบทั้งนี้จะสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วยแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่สายจังหวัดเชียงใหม่

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายดังกล่าวอย่างเป็นระบบซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงาน/โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหา/ความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดในขณะเดียวกันด้วย หลักการสำคัญของการจัดทำ

แผนพัฒนาสามปีก็คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่จะไปสู่การบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หากไม่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน

สภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากมาย แต่คงเป็นการยากที่จะดำเนินการแก้ไขได้ทุกด้านเนื่องจากมีข้อจำกัดในปัจจัยทางการบริหาร เช่น งบประมาณไม่เพียงพอ บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ของท้องถิ่นมีจำกัด การไม่มีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น ดังนั้นการดำเนินการตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อทราบว่าจะดำเนินการแก้ไขก่อนหลังในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนา ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคตโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอและนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นการวางแผนเพื่อดำเนินการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องดำเนินการตามแผนให้สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น และปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ได้บรรจุลงในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปี ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง มีปัญหาอุปสรรคในการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับหนึ่ง ด้วยเหตุผลหลายประการ ถึงแม้จะมีปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์ ในพื้นที่แต่ด้วยระเบียบข้อกฎหมาย ความสอดคล้องสัมพันธ์กับประเทศ จังหวัด อำเภอ ก็จำเป็นต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์ ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการวางแผนยุทธศาสตร์ต่อไป

การวางแผนถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง บรรลุจุดมุ่งหมายได้ โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม การใช้ทรัพยากรคน เงิน วัสดุที่มีให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์มาแล้วหลายครั้ง หลายปีที่ผ่านมา จากอดีตสู่ปัจจุบัน การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้เท่าที่ควร ทั้งนี้เป็นเพราะการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ผ่านมามีปัญหาอยู่หลายประการที่จะต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง มีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ดีมีคุณภาพ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน ผ่านการวิเคราะห์โดยใช้หลัก SWOT ตามบริบทสภาพพื้นที่โดยแท้จริง นั้น คือจุดประสงค์ จุดมุ่งหมายที่ชุมชนต้องการ จากการสังเกตการณ์ ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ก็ไม่ต่างจากเดิมเท่าไร เพราะมองไม่เห็นความแตกต่าง สำหรับสภาพสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปที่เห็นความแตกต่าง การ

เปลี่ยนแปลง และพัฒนาชัดเจนก็คือการก่อสร้างถนน รางระบายน้ำ ก่อสร้างประปา การขุดลอกลำน้ำ ในเรื่องดังกล่าวที่นำเรียนเป็นเพียงยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน แล้วยุทธศาสตร์พัฒนาด้านอื่นๆ อีก 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืน ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสานศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ที่ผ่านมามีการพัฒนาเท่าที่ควร

ยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 7 ด้าน ล้วนแล้วเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีความสำคัญที่จะต้องขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ในปัจจุบันการพัฒนายังไม่มีความแตกต่างจากอดีตที่ผ่านมา ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ร่วมกับประชาชนในพื้นที่ว่ากระบวนการขั้นตอนควรเป็นอย่างไร กลยุทธ์การจัดทำควรเป็นอย่างไร ที่สำคัญมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดหรือไม่ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

คำถามงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้มีคำถามการวิจัย หรือโจทย์การวิจัยดังนี้

- 1.กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร
- 2.ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการวางแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วมคืออะไร สาเหตุเกิดจากอะไร
- 3.กลยุทธ์ที่สำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วมควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแผนที่มีความถูกต้องเหมาะสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ จากการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ได้ผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วม และทราบถึงปัญหา แนวทางแก้ไข ตลอดจนกลยุทธ์ที่สำคัญ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางจัดทำและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่
2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การภาครัฐและเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาองค์กรตลอดจนสถาบันทางการศึกษาและผู้ที่มีความสนใจสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1.ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

2.ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนายุทธศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงมาจากการเจาะจง จำนวน 39 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงคุณภาพ ดังนี้

2.1 ฝ่ายบริหาร คือ นายก รองนายก เลขานุการ จำนวน 3 คน

2.2 ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ ประธานสภา รองประธานสภา สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง จำนวน 10 คน

2.3 ฝ่ายพนักงานส่วนตำบล คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ หัวหน้าสำนักปลัด หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนการศึกษา จำนวน 6 คน

2.4 หัวหน้าส่วนราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำชุมชน ผู้แทนประชาคม และประชาชนในเขตความรับผิดชอบ จำนวน 10 คน

2.5 ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง จำนวน 10 คน

3.ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตการศึกษาเรื่องการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหรือกลยุทธ์การวางแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ มุ่งศึกษากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนการสืบค้นถึงมูลเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี รวมถึงกลยุทธ์ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแผนที่

ความถูกต้องเหมาะสม เพื่อนำมาสู่การได้แผนพัฒนาสามปีที่ถูกต้องเหมาะสมนำมาสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารส่วนตำบลและชุมชนท้องถิ่น

3.1 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2555 – พฤษภาคม 2556 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 10 เดือน

3.2 ขอบจำกัดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยเฉพาะในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะศึกษากระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม ภายใต้ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา รวมถึงบทบาทของคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และผู้ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารอื่น ๆ ในรูปแบบของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากเหตุผลดังกล่าวอาจทำให้ผลการวิจัยอาจไม่ครอบคลุมทุกมิติของเรื่องการจัดทำแผนพัฒนา การนำไปประยุกต์ใช้อาจไม่เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวาง และครอบคลุมทุกด้านทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ

นิยามศัพท์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์และมีความเข้าใจในความหมายของศัพท์บางคำที่ตรงกัน ผู้ทำการวิจัยได้ให้นิยามความหมายของศัพท์บางคำ ดังนี้

การพัฒนา หมายถึง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กลยุทธการดำเนินการจัดทำแผน โดยให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภา ฝ่ายราชการส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการจัดทำและประเมินผลแผน ประชาชน ตัวแทนกลุ่มองค์กรชุมชน เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปี มีความสมบูรณ์ถูกต้องเหมาะสม กับบริบทของชุมชนในตำบล

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาสามปี ที่มีการปรับปรุงทุกปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ที่จัดทำขึ้นตามระเบียบ ขั้นตอนของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยมีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ อำเภอ จังหวัด ประเทศ ซึ่งประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 7 ด้าน ดังนี้ 1.ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน 2.ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความ ยั่งยืน 3.ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน 4.ด้าน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน 5.ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสานศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี 6.ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย 7.ด้านการ พัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาสามปีและมีการปรับปรุงทุกปี ขององค์การ บริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

กลยุทธการจัดทำแผน หมายถึง เทคนิควิธีการกำหนด รูปแบบ ทิศทางการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง แบบมีส่วนร่วม โดยให้ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ในกระบวนการจัดทำแผนทุกขั้นตอน รวมถึงการร่วมประเมินผล

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการ จัดทำแผน คณะผู้บริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ (สภาองค์การบริหารส่วนตำบล) พนักงานส่วนตำบล ประชาชน กลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

คณะกรรมการจัดทำแผน หมายถึง คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งทำหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาและ ทำร่างแผนพัฒนา เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำร่างแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

แผนยุทธศาสตร์ที่ดี หมายถึง แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสามปีขององค์การ บริหารส่วนตำบลบ้านหลวงที่จัดทำขึ้น โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มี ความครบถ้วนสมบูรณ์ เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ มียุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมทุกด้าน กิจกรรม โครงการที่บรรจุไว้ในแผนส่วนใหญ่มาจากปัญหาและความต้องการของประชาชน กลุ่มองค์กร ภายในชุมชน สามารถนำมาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ตอบสนองความต้องการและแก้ไข ปัญหาของประชาชน กลุ่มองค์กร ได้อย่างตรงตามเป้าหมาย และสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือใน การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็งในทุก ๆ ด้าน

ประชาคม หมายถึง การออกไปประชุม พบปะ พูดคุย ปรึกษาหารือ ทำความเข้าใจ รวบรวมปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ของประชาชน ในแต่ละหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และมีการปรับปรุงทุกปี ซึ่งเป็นไปตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในส่วนของการทำแผนในทุก ๆ ปี หรือเรียกว่า ประชาคมหมู่บ้าน

งบประมาณจัดทำแผนหมายถึง งบประมาณที่เป็นค่าใช้จ่ายในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ที่ประกอบด้วย ค่าวัสดุ ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ที่ผู้ศึกษาใช้เป็นพื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับ ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงขอ นำเสนอเนื้อหาสาระตามลำดับดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการวางแผน
2. ระเบียบกฎหมาย และการดำเนินการจัดทำแผนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์
4. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
5. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปองค์การบริหารส่วนตำบล
6. ข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิด

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการวางแผน

แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน เป็นการวางแผนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกระดับที่ต้องวางแผนเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการ ปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางเพื่อมุ่งสู่ผลสำเร็จที่คาดหวังในอนาคต ดังมีผู้กล่าวไว้ว่า การปฏิบัติงานจะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการวางแผน และถ้าวางแผนดี ก็เท่ากับปฏิบัติงานสำเร็จไปแล้วกว่าครึ่ง การวางแผน คือ การหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน โดยใช้ปัจจัยต่างๆและมี เหตุผลเพื่อให้การดำเนินงานในอนาคตเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพที่สุด

ไพรัช ตระการศิรินนท์ (2548: 21) หมายถึง สิ่งที่ได้กำหนดขึ้นมาไว้แล้ว เป็นข้อกำหนดที่คาดหวังจะปฏิบัติในอนาคตเป็นที่รวมแห่งการปฏิบัติงานทั้งปวงขององค์กร แผนงานมีลักษณะสถิติ ส่วนการวางแผนเป็นกระบวนการของการเลือกต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นพลวัต ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอในระหว่างการวางแผนนั้นๆ การวางแผนเป็นเรื่องเดียวกับการตระเตรียมวิถีทางในการปฏิบัติกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งไว้ล่วงหน้าอย่างมีหลักเกณฑ์ มีการกำหนดเป้าหมายและวิธีการทำงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องทราบว่า กำลังจะทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด กับใคร โดยวิธีการใด เพื่อต้องการให้ได้ผลอะไรออกมาจากการกระทำนั้น

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543: 10) หมายถึง การวางแผนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกระทำ และเป็นชุดของการกระทำ (Course of Action) ซึ่งจะเกิดขึ้นในอนาคต

กาญจนา บุญยัง (2547: 11) หมายถึง การวางแผนเป็นหน้าที่ ซึ่งประกอบด้วยการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ และการกำหนดวิธีที่เหมาะสมในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมุ่งมั่นในผลลัพธ์ของกิจกรรมการวางแผนนั้นเกิดความเข้าใจจากสมาชิกในองค์กรต่อเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ นั้น ซึ่งความเข้าใจในรูปของความสลับซับซ้อนของแผนที่กำหนด ความมุ่งมั่นในผลงานหรือการยอมรับของสมาชิกในองค์กร

สมพร แสงชัย (2530: 13) ในการวางแผนขององค์กรควรคำนึงถึงปัจจัย หรือสาเหตุที่ต้องการมีการวางแผน 3 ประการ คือ สภาพปัญหา ความต้องการ และนโยบาย

1. ปัญหา (Problem) อาจเกิดปัญหาใดปัญหาหนึ่ง เมื่อการศึกษาวเคราะห์ จะทราบสาเหตุสำคัญของปัญหา และได้ข้อสรุปของแนวทางแก้ไขสุดท้ายแล้ว จะเป็นที่มาสำคัญของแผนงาน/โครงการ ปัญหาอาจแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ปัญหาข้อขัดข้อง ปัญหาเชิงป้องกัน ปัญหาเชิงพัฒนา

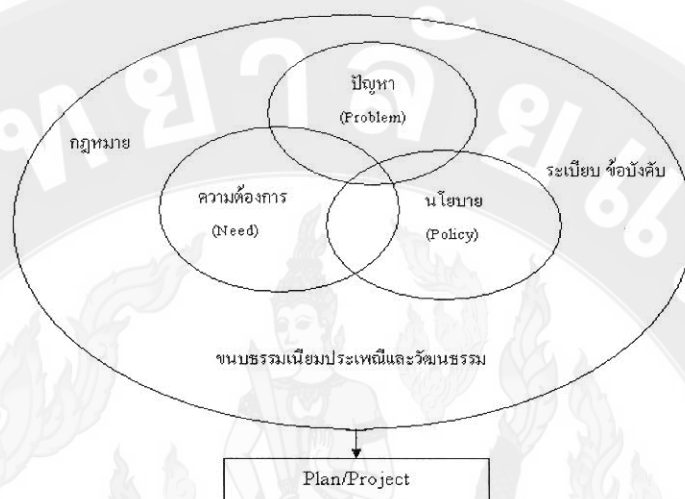
2. ความต้องการ (Need) แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 ความต้องการที่แท้จริง เช่น ปัจจัย 4 หรือความจำเป็นพื้นฐาน

2.2 ความต้องการที่เห็นว่าจำเป็น เป็นความต้องการที่บุคคล อาจมีความเห็นไม่ตรงกันและอาจนำมาสู่ความขัดแย้งได้

3. นโยบายหรือคำสั่ง (Policy or Directive) อาจเกิดจากฝ่ายการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนมาเป็นฝ่ายบริหาร ผู้ทำแผนต้องทำความเข้าใจให้ละเอียดรอบคอบก่อนจะนำไปปฏิบัติ นโยบายที่ดีควรได้รับการพิจารณาเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ถ้าเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป โดยคำนึงถึงตัวแปรต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ระบบบริหารขององค์กรที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในโครงการ/แผนงาน

จากปัจจัยหรือสาเหตุที่ต้องการมีการวางแผนดังกล่าว สามารถเขียนแผนภาพการวางแผนอย่างเป็นระบบ ดังนี้

ภาพ 1 แสดงปัจจัยหรือสาเหตุที่ต้องการมีการวางแผน

ที่มา: สมพร แสงชัย (2530: 14)

ซึ่งแสดงถึงที่มาของแผน/โครงการอาจจะเกิดจาก 3 กรณี คือ กรณีที่หนึ่ง เกิดจากสภาพปัญหาใดปัญหาหนึ่ง เมื่อเวลาผ่านการศึกษาวิเคราะห์จนทราบสาเหตุสำคัญของปัญหา และได้ข้อสรุปของแนวทางแก้ไขสุดท้าย จึงเป็นที่มาของแผน กรณีที่สอง แผนงานหรือโครงการอาจจะเกิดจากความต้องการใดต้องการหนึ่ง อาจเกิดจากสภาพความจำเป็นพื้นฐาน และเป็นที่ยอมรับร่วมกัน กรณีที่สาม อาจเกิดนโยบายของฝ่ายการเมือง ได้ให้สัญญาไว้กับประชาชนและสภา ดังนั้นพื้นที่สามเหลี่ยมสีเข้มอยู่ตรงกลางอธิบายได้ว่าเป็นจุดที่มีแผนงาน/โครงการ นั้นมีความเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากสามารถแก้ไขปัญหาคือตอบสนองความต้องการได้แล้วยังมีความสอดคล้องกับนโยบายสำคัญด้วย 7 องค์ประกอบของการวางแผน

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543: 10) ได้กล่าวว่า การวางแผนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกระทำ และเป็นชุดของการกระทำ (Course of Action) ซึ่งจะเกิดขึ้นในอนาคต สรุปความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการของการพิจารณาตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร มีการเลือกวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ และวิธีปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างไรการหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน โดยใช้ปัจจัยต่างๆและมี เหตุผลเพื่อให้การดำเนินงานในอนาคตเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพที่สุด การวางแผนนั้นจะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 3 ส่วนคือ

การวางแผน (Planning)

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543: 10 - 12) ได้อธิบายถึงกระบวนการวางแผนไว้ 14 ขั้นตอน ซึ่งพอจะสรุปได้ ดังนี้

1. ต้องมีความเข้าใจถึงความต้องการที่จะให้มีการวางแผน หน้าที่ในการตัดสินใจว่าควรจะมีการวางแผนในเรื่องต่าง ๆ จะต้องใช้ดุลพินิจที่มีหลักการ เหตุผล และข้อมูลการพิจารณาโดยเฉพาะควรใช้หลักเกณฑ์การกำหนดความต้องการ (Principles of need determination) มาเป็นเครื่องประกอบการพิจารณาได้
2. ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนให้ชัดเจน จะต้องชี้ให้เห็นทันทีว่าถูกต้อง โดยสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ วัตถุประสงค์ จะต้องมีความชัดเจน เข้าใจง่ายและแน่นอน สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร และนำไปปฏิบัติได้
3. การเตรียมหัวข้อกว้าง ๆ (Broad Outline) ของแผน เพื่อเสนอผู้บังคับบัญชาอนุมัติโดยกำหนดขอบข่ายโครงสร้างของแผน ในรูปของหลักการกว้าง ๆ เมื่ออนุมัติแล้วค่อยดำเนินการในรายละเอียดต่อไป
4. การขออนุมัติข้อเสนอของแผน เป็นการเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ จนถึงผู้มีอำนาจอนุมัติ ขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นจุดสำคัญของการปฏิบัติ เพราะถ้าไม่มีเหตุผลและหลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้สนับสนุน ไม่มีน้ำหนักพอ ขาดการศึกษาถึงปัญหาและข้อเท็จจริงแล้ว การอนุมัติก็อาจมีปัญหา
5. การกำหนดตัวบุคคลผู้วางแผนและรับผิดชอบ เมื่อข้อเสนอของแผนได้รับอนุมัติแล้ว การกำหนดมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้เป็นสัดส่วนตามหลักของการบริหาร อาจตั้งคณะผู้วางแผน (Planning Staff) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ที่สำคัญ ดังนี้
 - 5.1 การให้ทำสารข้อมูล
 - 5.2 การค้นคว้าข้อเท็จจริง
 - 5.3 การกำหนดแนวทางของการกระทำหลาย ๆ อย่าง เพื่อเลือกและเสนอแนะแนวทางที่ดีที่สุด และประกอบการตัดสินใจ
 - 5.4 อำนาจอื่น ๆ ที่ช่วยผู้วางแผนปฏิบัติงานได้อย่างสะดวก เช่น การติดต่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น
6. การกำหนดหัวข้ออย่างแน่นอนของแผน เป็นการกำหนดหัวข้อรายละเอียด เพื่อเป็นหลักปฏิบัติงานประจำวันได้ ซึ่งจะสามารถนำไปสู่การแบ่งงานกันทำ มีทีมงานสามารถกำหนดระยะเวลาการทำงานของแต่ละฝ่ายได้ แต่ขั้นตอนนี้ยังมิได้เข้าถึงรายละเอียดทั้งหมด ส่วนรายละเอียดจริง ๆ จะทำได้เมื่อรวบรวมข้อมูลดังกล่าว

7. การติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการหาข้อมูล อาจต้องกำหนดวิธีการติดต่อบุคคลที่ต้องการ และระยะเวลาในการเก็บข้อมูลดังกล่าว

8. การหาข้อมูลและตัวเลขที่จำเป็น เป็นการรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลดิบ และจัดทำแล้วและต้องพิจารณาลักษณะของข้อมูลวิธีการใช้เก็บข้อมูล แหล่งที่มา แบบสำหรับเก็บ ตัวบุคคลที่ทำงานนี้ เครื่องมือดังกล่าวจะต้องเหมาะสม ถูกต้อง ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด

9. การประเมินข้อมูล ต้องประเมินตรวจสอบให้ครบถ้วนพอเพียง และทำข้อมูลดิบที่ใช้ได้แล้วการประเมินและอ่านข้อมูลจึงสามารถทำได้ ซึ่งต้องอาศัยผู้รู้ และถูกต้องมากที่สุด

10. การสรุปและเตรียมแผนชั่วคราว เป็นการเลือกกระบวนการ โดยยึดวัตถุประสงค์เป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะนำไปสู่การพิจารณาถึงทางเลือกที่เป็นไปได้ และตัวแปรประเภทต่าง ๆ

11. เมื่อพิจารณารายละเอียดดังกล่าวของแผนส่วนต่าง ๆ แล้ว จึงนำเอาส่วนต่าง ๆ ของแผนมารวมกัน และถือเป็นแผนชั่วคราว ถ้าส่วนใดของแผนควรมีการทดสอบ ผู้วางแผนควรอธิบายและระบุวิธีการทดสอบไว้ด้วย

12. การเตรียมแผนขั้นสุดท้าย เมื่อทดสอบจนพอใจแล้ว ก็เตรียมแผนขั้นสุดท้ายถ้าแผนนั้นประกอบด้วยแผนย่อยโครงการ หรือส่วนประกอบ ก็คงรวมเป็นแผนเดียวกัน

13. การทดสอบและการปรับปรุงแผน เพื่อความแน่ใจว่าผู้เกี่ยวข้องเข้าใจแผน และให้แผนมีความสมบูรณ์ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ถ้าพบปัญหาที่อาจทำการปรับปรุงแก้ไข

14. การขออนุมัติแผน เมื่อเตรียมแผนถึงขั้นนี้แล้ว แสดงว่าเป็นแผนที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพที่สุดแล้วจึงเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติได้ได้กล่าวมาแล้วว่า การตัดสินใจเป็นส่วนต่าง ๆ ของการวางแผน หรือในกระบวนการวางแผนนี้ จะมีการตัดสินใจสอดแทรกอยู่โดยทั่วไป และได้กล่าวแล้วเช่นกันว่าการวางแผนคือการตัดสินใจล่วงหน้า ดังนั้นการยกเอากระบวนการขั้นตอนของการวางแผนมาแสดงไว้แล้วนี้เพื่อช่วยให้มองเห็นภาพของการวางแผนได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นกระบวนการโดยสิ้นสุดที่การตัดสินใจอนุมัติแผน ณ จุดนี้จะมีผลผลิตเป็นแผนอันจะนำไปดำเนินการต่อไปได้

การนำแผนไปปฏิบัติ

การนำแผนมาปฏิบัติเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างแท้จริง ดังนั้นผลงานจะปรากฏหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพและเป็นการพิสูจน์สมมติฐานว่าทำได้หรือไม่ ซึ่งจะเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ มากมาย อนันต์ เกตุวงศ์ (2543: 13 - 15) ได้กำหนดหลักการนำแผนไปปฏิบัติ 14 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติตามแผนรับแผนที่ได้รับอนุมัติแล้วเพื่อกำเนินการ กรณีผู้วางแผนกับผู้ดำเนินการตามแผนมิใช่บุคคลเดียวกัน จะต้องมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบให้กับผู้ดำเนินการ พร้อมกับแผนด้วย

2. ผู้ปฏิบัติตามแผนจะต้องทำความเข้าใจส่วนประกอบต่างๆ ทางเทคนิคของแผนอย่างละเอียด เพื่อจะได้ทราบว่าทำอะไรบ้าง และอย่างไร จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนทั้งหมดตลอดจนวิธีการทางเทคนิคต่าง ๆ หากไม่เข้าใจจะได้สอบถามผู้วางแผน ก่อนนำแผนไปดำเนินการ

3. การทำความเข้าใจกับส่วนต่าง ๆ ของแผน เน้นปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาการ เฉพาะด้านหรือเทคนิค แต่จะมุ่งไปด้านมนุษยสัมพันธ์ และปฏิบัติกิจของผู้ปฏิบัติที่มีต่อแผน

4. การจัดองค์การและการกำหนดบทบาทของผู้ดำเนินการตามแผน ต้องมีองค์การและผู้รับผิดชอบตามแผน เมื่อผู้รับผิดชอบเข้าใจถึงด้านต่าง ๆ ที่สำคัญของแผนแล้ว ก็จะสามารถกำหนดบทบาทของเราโดยตลอด ในกระบวนการดำเนินการตามแผนทั้งหมด โดยเฉพาะจุดสิ้นสุดของแผน

5. การจัดเตรียมบุคคลผู้ปฏิบัติตามแผนและการกำหนดมอบหมายความรับผิดชอบ โดยมอบหมายงานและความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องให้ อาจมีการตั้งกรรมการและหน่วยงานเพื่อช่วยเหลืออีกทางหนึ่ง ถ้าจำเป็น

6. การเตรียมแผนดำเนินการ หรือแผนปฏิบัติงาน ประเด็นสำคัญ คือ การกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงาน ทำงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่ระบุไว้ในแผน ให้มีการรายงานและประเมินผล การปฏิบัติงานเป็นระยะ โดยอาศัยเทคนิคการควบคุมที่เหมาะสม

7. การดำเนินการตามกระบวนการตั้งแต่ขั้นที่ 1 จนถึงขั้นที่ 6 เป็นการเตรียมงานล่วงหน้าสำหรับขั้นนี้เป็นขั้นของการเริ่มต้นทำงาน มีการทำข้อตกลงผูกมัดบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อทำงานและรับผิดชอบ มีคำสั่งให้บุคคลทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ อาจมีการขอยืมตัวบุคคลจากหน่วยงานอื่นมาช่วยงาน ตลอดจนทำรายละเอียดของงานแต่ละหน้าที่ด้วย

8. การแจ้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในองค์การทราบถึงโครงการ อาจเป็นบุคคลผู้เกี่ยวข้องโดยตรง หรือผู้ได้รับผลกระทบทั่วไป

9. การแปลความหมายของแผนให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบ เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแผน ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาที่จะต้องดำเนินการตามแผนด้วยกันอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับส่วนประกอบทางเทคนิคของแผน เหตุผลและความเป็นไปได้ของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการใช้แผน ต้องกระทำอย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพ

10. การชี้แจงให้กับผู้ได้บังคับบัญชาทราบถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมงานผู้ดำเนินการตามแผนจะต้องเตรียมงานอย่างมาก เพราะกิจกรรมต่าง ๆ ยังขึ้นอยู่กับภาระทำในอนาคตส่วนใหญ่ การเตรียมการเพื่อการควบคุมงานให้ดำเนินไปตามแผน ต้องกระทำอย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพ

11. การรวบรวมข้อมูลและตัวเลขต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความก้าวหน้าของแผน ข้อมูลเหล่านี้อาจช่วยในด้านการควบคุมงานด้วย ข้อมูลที่รวบรวมมักเกี่ยวกับปริมาณคุณภาพของงานหรือเกี่ยวกับเรื่องที่เป็น

12. การตรวจสอบ และประเมินผลข้อมูลและตัวเลข อาจมีการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล คุณสมบัติ และวุฒิความสามารถของผู้ให้ข้อมูลความเชื่อถือได้ของแหล่งที่มาของข้อมูลแต่ละอย่าง อาจตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และความแน่ชัดของข้อมูลด้วย อย่างไรก็ตามการตรวจสอบข้อมูลได้อย่างถูกต้อง และได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ย่อมจะทำให้การพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

13. การปรับปรุงแผนให้เหมาะสม เป็นการปรับการปฏิบัติงานให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมเพราะเวลาขณะวางแผนกับการนำไปปฏิบัติมีความต่างกัน สิ่งที่คาดหมายอาจไม่ตรงกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงก็ได้

14. การรายงานผลการปฏิบัติตามแผน ตั้งแต่ต้นจนถึงการสิ้นสุดของแผน แก่ผู้บังคับบัญชาและผู้วางแผนได้ทราบ ปัญหาคือ ผู้ปฏิบัติไม่ค่อยรายงานข้อเท็จจริง ซึ่งเกิดขึ้นอันเป็นข้อบกพร่องเกี่ยวกับความสามารถ ประสิทธิภาพ และความผิดพลาดในการทำงาน จึงอาจกระทำโดยมีคณะบุคคล หรือกลุ่มบุคคลแยกออกไปจากผู้ดำเนินการตามแผนคอยตรวจสอบและประเมิน

การประเมินผลของแผน (Evaluation of Plan)

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543: 16) หมายถึง การประเมินผลของแผนเป็นการตรวจสอบและวัดสิ่งที่แผนได้กำหนดไว้ในขั้นของการวางแผน และเมื่อนำแผนไปดำเนินการแล้ว สิ่งที่เปลี่ยนแปลงและเกิดขึ้นนั้นเป็นไปตามแผนที่กำหนดและคาดหมายไว้เพียงใด โดยนำเอาผลที่วัดได้มาพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดไว้ มีลักษณะที่สำคัญ คือ

1. การจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการในรูปแบบ และทุกขั้นตอน
2. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์
3. มีการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

4. นำสารสนเทศที่ได้จากข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพสิ่งที่สำคัญที่รวบรวมมาต้องมีความชัดเจน น่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับซึ่งต้องอาศัยกระบวนการเก็บข้อมูลที่ถูกต้อง เหมาะสม

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (ม.ป.ป.) ได้แบ่งประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น ออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาอำเภอ

2. แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาอันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่ทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

3. แผนปฏิบัติการ หมายถึง แผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา และกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมด ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น

ระเบียบกฎหมาย และการดำเนินการจัดทำแผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. ๒๕๓๗[แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

“หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“นายอำเภอ” หมายความว่า ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย

“ตำบล” หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และในกรณีที่ตำบลใดมีพื้นที่อยู่ทั้งในและนอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้หมายความถึงเฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

องค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๔๐ สถาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทหรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยในวรรคสอง อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสถาตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๑ สถาตำบลที่ได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๔๐ ให้พ้นจากสภาพแห่งสถาตำบลนับแต่วันที่ได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นต้นไป

บรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสถาตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๔๑ ทวิ สถาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น โดยให้นำมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

[มาตรา ๔๑ ทวิ เพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสถาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒]

มาตรา ๔๑ ตริ สถาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยด้วย

ให้นำมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับกับการรวมตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

[มาตรา ๔๑ ตี วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๔๑ จัตวา ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการประกาศยุบสภาตำบลทั้งหมดและองค์การบริหารส่วนตำบลใดที่มีจำนวนประชากรไม่ถึงสองพันคน โดยให้รวมพื้นที่เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว

การรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นใดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น

การสำรวจเจตนารมณ์ของประชาชนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนประชากรไม่ถึงสองพันคนแต่มีสภาพพื้นที่เป็นเกาะหรือโดยสภาพทางภูมิศาสตร์ไม่สามารถติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จะไปรวมได้โดยสะดวก กระทรวงมหาดไทยจะไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งกับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นก็ได้

ให้นำมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับการยุบและรวมตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

[มาตรา ๔๑ จัตวา แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๔๑ เบญจ สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแยกพื้นที่บางส่วนไปรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือรับพื้นที่บางส่วนของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นมารวมด้วยได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยด้วย

การสำรวจเจตนารมณ์เกี่ยวกับการรวม ยุบรวม รับรวม และแยกพื้นที่ในเขตสภาตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การโอนงบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิเรียกร้องหนี้ เจ้าหน้าที่ของสภาตำบล หรือ พนักงาน ส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้สภาตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นผู้โอนและผู้รับโอนตกลงกัน ในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนด

[มาตรา ๔๑ เบญจเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๔๑ ฉ ในกรณีที่มีการดำเนินการตามมาตรา ๔๑ ทวิ มาตรา ๔๑ ตรี มาตรา ๔๑ จัตวา หรือมาตรา ๔๑ เบญจ และเป็นเหตุให้ต้องเพิ่มจำนวนสมาชิกสภาของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการเลือกตั้งเพื่อให้มีสมาชิกรบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด และให้ผู้ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของสมาชิกอื่นในหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันให้สมาชิกของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้นประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

[มาตรา ๔๑ ฉ เพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๔๒ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย

องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพแห่งองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลเป็นต้นไป

บรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้องหนี้ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นนั้น

บรรดาข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ใช้บังคับในเรื่องใดอยู่ก่อนแล้วให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะได้มีการตราเทศบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

[มาตรา ๔๒ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๔๓ องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๔๔ องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายก องค์การบริหารส่วนตำบล

[มาตรา ๔๔ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๔๕ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสามคน

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

[มาตรา ๔๕ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒]

มาตรา ๔๖ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- (๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

[มาตรา ๔๖ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๔๗ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับกับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยอนุโลม

[มาตรา ๔๗ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๔๗ ทวิ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านของ ตำบลที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีจนถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

(๒) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษา หรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่นเพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญา หรือกิจการที่กระทำกับสภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัคร เลือกตั้ง

(๓) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามประการอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

[มาตรา ๔๗ ทวิ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๔๗ ตริ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีการยุบสภา องค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) ตาย

(๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ

(๔) ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามครั้งติดต่อกัน โดยไม่มีเหตุอัน สมควร

(๕) มิได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกินหก เดือน

(๖) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหรือที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะกระทำ

(๗) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๗ ทวิ

(๘) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีวามประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา และมีมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ถ้าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้นมิได้อุทธรณ์หรือโต้แย้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในกำหนดเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ครบระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าว

ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๘) ผู้นั้นอาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไปยังนายอำเภอได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยระบุข้ออุทธรณ์หรือข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายประกอบด้วย และให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ คำอุทธรณ์หรือโต้แย้ง คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด

(๙) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงตาม (๘) พร้อมกัน ทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

[มาตรา ๔๗ ตริ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๔๘ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภาคนหนึ่งซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๔๙ ประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

[มาตรา ๔๙ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๔๙ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ
- (๒) สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๒

ผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตาม (๓) จะดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอีกไม่ได้ตลอดอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

[มาตรา ๕๐ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕๑ เมื่อตำแหน่งประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากครบวาระ ให้มีการเลือกประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๕๒ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดำเนินการประชุมและดำเนินกิจการอื่นให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ช่วยประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติการตามหน้าที่ และกระทำการตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่แทน

ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งใด ถ้าไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุมเลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมในครั้งนั้น

ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งใด ถ้าผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระการประชุม แต่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในที่ประชุมครบองค์ประชุมและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่มีอยู่ในที่ประชุมเสนอให้เปิดประชุม ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมนั้นต่อไปจนกว่าจะหมดระเบียบวาระการประชุม หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้มีมติให้ปิดประชุมและให้นำความในวรรคสามและวรรคสี่มาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าว

[วรรคห้าของ มาตรา ๕๒ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕๓ ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสองสมัยหรือหลายสมัยแล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนด แต่ต้องไม่เกินสี่สมัย วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด

นายอำเภอต้องกำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรกภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และให้ที่ประชุมเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

กรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ตามกำหนดเวลาในวรรคสอง หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ นายอำเภออาจเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่งๆ ให้มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ

[มาตรา ๕๓ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕๔ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เรียกประชุมสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลตามสมัยประชุม และเป็นผู้เปิดหรือปิดประชุม

ในกรณีที่ยังไม่มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้นายอำเภอเป็นผู้เรียกประชุม และเป็นผู้เปิดหรือปิดประชุม

มาตรา ๕๕ นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจทำคำร้องยื่นต่อนายอำเภอขอเปิดประชุมวิสามัญ ถ้าเห็นสมควรให้นายอำเภอเรียกประชุมวิสามัญได้

สมัยประชุมวิสามัญให้กำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ

[มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕๖ การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้นับบทบัญญัติตามมาตรา ๑๘ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๖/๑ ในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องใด อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้

[มาตรา ๕๖/๑ เพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕๗ ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและจัดการประชุมและงานอื่นใดตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

[มาตรา ๕๗ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

[ชื่อของส่วนที่สอง แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕๘ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

[มาตรา ๕๘ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕๘/๑ บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

(๓) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือเลขานุการ หรือที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่นเพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

มาตรา ๕๘/๒ ให้นายกองคํการบรหการส่วนตําบลดํารงตําหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง และมีวาระอยู่ในตําหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดํารงตําหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีนายกองคํการบรหการส่วนตําบลดํารงตําหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปีก็ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระและเมื่อได้ดํารงตําหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดํารงตําหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันที่พ้นจากตําหน่ง

มาตรา ๕๘/๓ นายกองคํการบรหการส่วนตําบลอาจแต่งตั้งรองนายกองคํการบรหการส่วนตําบลซึ่งมิใช่สมาชิกกองคํการบรหการส่วนตําบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบรหการราชการของกองคํการบรหการส่วนตําบลตามที่นายกองคํการบรหการส่วนตําบลมอบหมายได้ไม่เกินสองคน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองคํการบรหการส่วนตําบลคนหนึ่งซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองคํการบรหการส่วนตําบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

มาตรา ๕๘/๔ รองนายกองคํการบรหการส่วนตําบลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๑

มาตรา ๕๘/๕ ก่อนนายกองคํการบรหการส่วนตําบลเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภาองคํการบรหการส่วนตําบลเรียกประชุมสภาองคํการบรหการส่วนตําบลเพื่อให้นายกองคํการบรหการส่วนตําบลแถลงนโยบายต่อสภาองคํการบรหการส่วนตําบล โดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกองคํการบรหการส่วนตําบล

กรณีที่ไม่มีผู้ดํารงตําหน่งประธานสภาองคํการบรหการส่วนตําบลและรองประธานสภาองคํการบรหการส่วนตําบลหรือสภาองคํการบรหการส่วนตําบลถูกยุบตามมาตรา ๕๓ หากมีกรณีที่สําคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้นิ่งช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สําคัญของราชการหรือราษฎร นายกองคํการบรหการส่วนตําบลจะดํารงการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ เมื่อได้มีการเลือกประธานสภาองคํการบรหการส่วนตําบลแล้ว ให้ประธานสภาองคํการบรหการส่วนตําบลเรียกประชุมสภาองคํการบรหการส่วนตําบลเพื่อให้นายกองคํการบรหการส่วนตําบลแถลงนโยบายโดยไม่มีการลงมติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเลือกประธานสภาองคํการบรหการส่วนตําบล

การประชุมเพื่อแถลงนโยบายของนายกองคํการบรหการส่วนตําบลให้กระทำโดยเปิดเผย โดย นายกองคํการบรหการส่วนตําบลต้องจัดทำนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรแจกให้สมาชิกสภาองคํการบรหการส่วนตําบลทุกคนที่มาประชุมด้วย

หากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ให้นายอำเภอแจ้งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำนโยบายแจ้งเป็นหนังสือส่งให้สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลทุกคนภายในเจ็ดวัน โดยให้นำวิธีการแจ้งคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้แถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว

ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประจำทุกปี

คำแถลงนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย ให้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

มาตรา ๕๘/๖ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย มีสิทธิเข้าประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริง ตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๕๘/๗ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่มีการลงมติ

ญัตติตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดวันสำหรับการอภิปรายทั่วไปซึ่งต้องไม่เร็วกว่าห้าวันและไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่รับญัตติ แล้วแจ้งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ

การขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา นี้ จะทำได้ครั้งเดียวในสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง

[มาตรา ๕๘/๑ มาตรา ๕๘/๒ มาตรา ๕๘/๓ มาตรา ๕๘/๔ มาตรา ๕๘/๕ มาตรา ๕๘/๖ มาตรา ๕๘/๗ เพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕๕ นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

(๒) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล

(๔) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๕) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

[มาตรา ๕๕ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๖๐ ให้นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ในการสั่งหรือปฏิบัติราชการของรองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามที่นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

ในกรณีที่นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลตามลำดับที่นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งใด แต่งตั้งให้นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลในระหว่างรักษาราชการแทนด้วย

อำนาจหน้าที่ในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ไม่ได้กำหนดในเรื่องการมอบ

อำนาจไว้เป็นอย่างอื่น นายองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รอง
 นายองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนนายองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ แต่
 ถ้ามอบให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติราชการ
 แทน ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบ

การปฏิบัติราชการแทนนายองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคห้า ต้องกระทำ
 ภายใต้การกำกับดูแลและกรอบนโยบายที่นายองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดไว้

[มาตรา ๖๐ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
 (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๖๐/๑ ให้มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา
 พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลรองจากนายองค์การบริหารส่วนตำบล
 และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบาย
 และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายองค์การบริหารส่วนตำบล
 มอบหมาย

[มาตรา ๖๐/๑ เพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
 (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๖๑ ยกเลิก

[มาตรา ๖๑ ยกเลิก โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
 (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒]

มาตรา ๖๒ ยกเลิก

[มาตรา ๖๒ ยกเลิก โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
 (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒]

มาตรา ๖๓ ยกเลิก

[มาตรา ๖๓ ยกเลิก โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
 (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒]

มาตรา ๖๔ นายองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๑
- (๕) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒

(๖) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘๗/๑ วรรคห้าหรือ มาตรา ๘๒

(๗) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๘) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนไม่น้อยกว่า สามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงตาม (๔) หรือ (๕) ให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด

ในระหว่างที่ไม่มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

[มาตรา ๖๔ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๖๔/๑ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง
- (๒) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ตาย
- (๔) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๔
- (๖) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒
- (๗) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๘) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘๒

ให้นำความใน (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) และ (๗) มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยโดยอนุโลม

ให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๖๔ มาใช้บังคับกับกรณีรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยโดยอนุโลม

[มาตรา ๖๔/๑ เพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๖๔/๒ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลใน ธุรกิจการงานตามปกติ

(๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หรือที่ องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะกระทำ

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ หรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกันและมีให้ใช้ บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งรับเงินตอบแทนค่าเบี้ยประชุมหรือเงินอื่นใดเนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐบาล สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาท้องถิ่นอื่น หรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่ง

[มาตรา ๖๔/๒ เพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๖๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบลซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้ง มี อำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้ตามระเบียบและวิธีการที่ กระทรวงมหาดไทยกำหนด

เมื่อได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการ เปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

[มาตรา ๖๕ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (๒) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

[อนุ (๘) (๙) ของมาตรา ๖๗ เพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒]

มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (๒) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- (๕) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

- (๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (๑๐) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (๑๒) การท่องเที่ยว
- (๑๓) การผังเมือง

มาตรา ๖๕ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย

มาตรา ๖๕/๑ การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๗๐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

มาตรา ๗๑ องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลจะเสนอได้ก็แต่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

ในกรณีที่นายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้ส่งคืน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวเพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นใหม่ หากนายอำเภอไม่ส่งร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวให้ถือว่านายอำเภอเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคสี่แล้ว มีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนจากนายอำเภอหรือยืนยันด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นอันตกไป

[มาตรา ๗๑ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๗๒ การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

เพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจ

อนุญาตได้ตามความจำเป็น และในกรณีที่เป็นการซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดก่อนแต่งตั้ง

[มาตรา ๗๒ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๗๓ องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำการกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๕๐ ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ

ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอตามวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอมีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวน ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใดๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบก็ได้

เมื่อนายอำเภอเห็นว่านายกององค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดปฏิบัติราชการในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเสียหายแก่ราชการและนายอำเภอได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่จะรอข้ามมิได้ ให้นายอำเภอมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ตามที่เห็นสมควรได้ แล้วให้รับรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายในสิบห้าวันเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นสมควรโดยเร็ว

การกระทำของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลที่ฝ่าฝืนคำสั่งของนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีตามวรรคสาม ไม่มีผลผูกพันองค์การบริหารส่วนตำบล

[มาตรา ๕๐ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕๑ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อ ยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือกรณีอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและให้แสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย

เมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือถือว่ามี การยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ ภายในสี่สิบห้าวัน

[มาตรา ๕๑ แก้ไข โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕๒ หากปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว

ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีพฤติการณ์ตามวรรคหนึ่งจริง ให้นายอำเภอเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมด้วยก็ได้ คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์

สุพานี สฤณภูวนิช (2546) วิวัฒนาการของแนวคิดที่สำคัญในการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยสรุปได้ดังนี้

ในปี ค.ศ. 1968 (Ansoff อ้างใน สุพานี สฤณภูวนิช, 2546) ได้เสนอแนวคิดตายผลผลิตภัณฑ์และตลาด (product/market matrix) เพื่อใช้วิเคราะห์ทางเลือกของกลยุทธ์ที่จะพิจารณาสินค้าที่ควบคู่กับตลาดออกเป็น 4 กลยุทธ์ย่อย คือ สินค้าเดิมและตลาดเดิม สินค้าเดิมแต่เข้าตลาดใหม่ สินค้าใหม่กับตลาดเดิม และสินค้าใหม่เข้าตลาดใหม่ ต่อมาเกิดแนวคิดเรื่อง Learning

Curve คือ ถ้าส่วนครองตลาดเพิ่มขึ้น จะนำไปสู่การผลิตที่มากขึ้น ซึ่งจะให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลงซึ่งจะทำให้ผู้ผลิตสามารถกำหนดราคาที่แข่งขันมากขึ้น แต่ในที่สุดแนวคิดนี้ก็แพร่หลายทำให้ผู้ผลิตพากันเล่นสงครามราคา

ในปี ค.ศ. 1979 เกิดแนวคิดเรื่องหน่วยธุรกิจ (Strategic Business Unit--SBU) มองว่าควรต้องมีการจัดกลุ่มธุรกิจออกเป็นหน่วยเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้สามารถวางกลยุทธ์ที่เหมาะสมไปตาม SBU ได้ และทำให้เกิดแนวคิดในเรื่องความเป็นอิสระ (autonomy) และความรับผิดชอบ (responsibility) ของผู้บริหาร

ต่อมาได้เกิดแนวคิดเรื่องการวางแผนแฟ้มงาน (portfolio planning) เป็นการวิเคราะห์ SBU แล้ววางตำแหน่งของ SBU ลงในเมทริกซ์ (Metrix) ที่นิยมใช้กันมาก คือ BCG Matrix ซึ่ง Boston Consulting Group Co., Ltd. เป็นผู้พัฒนาเมทริกซ์ (Metrix) นี้จะมีแกนอนเป็นส่วนครองตลาดโดยเปรียบเทียบ และแกนตั้งเป็นอัตราการเติบโตของอุตสาหกรรม และมีการเสนอแนวคิดเรื่อง PIMS เป็นการศึกษา และตรวจสอบปัจจัยแห่งความสำเร็จในเชิงกลยุทธ์ โดยใช้ข้อมูลจากบริษัทต่าง ๆ ในอเมริกาเป็นจำนวนหลายร้อยบริษัท เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อ ROI ของ SBU

ในปี ค.ศ. 1980 เกิดแนวคิดเรื่อง การวางตำแหน่งกลยุทธ์เพื่อความสำเร็จ ซึ่งเป็นเรื่องของการกำหนดความสามารถ (capabilities) ขององค์กรที่จะทำให้กิจการบรรลุผลสำเร็จเหนือคู่แข่งในระยะยาว เกิดแนวคิดแรก เรื่องกลยุทธ์การแข่งขัน (competitive strategy) โดย Porter (1985) เสนอว่าองค์กรควรจะมีการกำหนดกลยุทธ์ 3 ทางเลือก คือ (1) กลยุทธ์การมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ (cost leadership strategy) (2) กลยุทธ์การสร้างแตกต่าง (differentiation strategy) และ (3) กลยุทธ์การเจาะจงในตลาด (focus strategy) ต่อมาเขาได้เสนอแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรม ภาวะการแข่งขัน และศักยภาพการทำกำไรของอุตสาหกรรม โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า Five Forces Model และถูกพัฒนาเป็นแนวคิดในการวิเคราะห์กิจกรรมสร้างมูลค่าเชื่อมโยง (value chain analysis)

ในปี ค.ศ. 1990 Prahalad and Hamel (no date อ้างใน สุพานี สฤษฏ์วานิช, 2546) เสนอแนวคิดเรื่อง ความสามารถหลัก (core competency) โดยความสามารถหลักจะเป็นความสามารถขององค์กรในการประสานความสามารถของ SBU ต่าง ๆ เพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาธุรกิจใหม่ ๆ และเขาได้เสนอแนวคิดเรื่อง การปรับรื้อองค์กร (business process re-engineering) เพื่อลดขั้นตอนการทำงานทุกกระบวนการ ทำให้กิจการบรรลุประสิทธิภาพสูงสุด และประสิทธิผลอย่างต้องการ และ Kaplan and Norton (1996) ได้เสนอแนวคิดเรื่อง การวัดผลองค์กรอย่างสมดุล (balanced scorecard) คือ การวัดผลองค์กรให้ครอบคลุมและสมดุลมากขึ้น คือ

นอกเหนือจากวัดผลองค์การในด้านการเงิน ซึ่งเป็นไปตามวิธีการแบบเดิมที่นิยมใช้กันแล้ว ควรวัดผลองค์การอีก 3 ด้าน คือ (1) ความพึงพอใจของลูกค้า (2) ด้านกระบวนการปฏิบัติงานขององค์การ และ (3) ด้านการเสริมการเรียนรู้การเจริญเติบโตเพื่ออนาคตขององค์การด้วย

ในปี ค.ศ. 1991 เกิดแนวคิดเรื่อง กลยุทธ์ของเจ้าของกิจการ (owner strategy) เป็นการกำหนดกลยุทธ์และมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้น

ในปี ค.ศ. 1993 เกิดแนวคิดเรื่อง การเปรียบเทียบสมรรถนะ (benchmarking) คือ เสนอให้ผู้บริหารต้องมีการเปรียบเทียบองค์การในด้านต่าง ๆ กับผู้ที่ทำในเรื่องนั้น ๆ ได้ดีที่สุด ซึ่งอาจจะไม่ใช่คู่แข่งในอุตสาหกรรมเดียวกันก็ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการปรับปรุงเพื่อลดอุปสรรคต่าง ๆ (breakthrough improvement) แก่องค์การได้

ทั้งนี้ กลยุทธ์การบริหารที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้การบริหารสามารถประสบผลสำเร็จในทุกสถานการณ์และทุกเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมนั้น ลักษณะจะเป็นดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 เป็นการบริหารเชิงรวมที่กระทำอย่างเป็นระบบที่มีการบริหารครบสมบูรณ์ทุกด้าน

กลยุทธ์ที่ 2 เป็นการบริหารที่พร้อมสมบูรณ์ด้วยแผนงานที่มีประสิทธิภาพที่ซึ่งระบุออกมาโดยอาศัยเป้าหมาย (goals) เป็นเครื่องมือ แผนงานที่มีประสิทธิภาพเหล่านี้ จะเกิดขึ้นได้ก็โดยการให้ผู้ปฏิบัติได้มีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดเป้าหมายด้วย

กลยุทธ์ที่ 3 เป็นการบริหารที่พร้อมสมบูรณ์ด้วยเทคนิคการจัดทำแผน การวัดผล การจูงใจ การควบคุม และการสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อีกด้วยตามลักษณะทั้งสามประการข้างต้น

ดำรงค์ วัฒนา (2545: 47) กล่าวว่า การจัดทำแผนกลยุทธ์ในทางปฏิบัติแล้ว อาจแยกเป็นกลยุทธ์การบริหารประการต่าง ๆ ดังนี้ คือ

กลยุทธ์ที่ 1 การใช้วิธีการบริหารอย่างเป็นระบบ อาศัยการบริหารโดยเป้าหมาย (MBO) เป็นเครื่องมือ

กลยุทธ์ที่ 2 การอาศัยแผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือเสริมสร้างประสิทธิภาพผลผลิตระยะยาว

กลยุทธ์ที่ 3 การใช้โครงสร้างเป้าหมายผลสำเร็จเป็นตัวเร่งผลผลิต

กลยุทธ์ที่ 4 การอาศัยกระบวนการร่วมวางแผนและตั้งเป้าหมาย ให้พนักงานผูกพันต่อเป้าหมายผลสำเร็จ

กลยุทธ์ที่ 5 การใช้วิธีจูงใจคนเพื่อเพิ่มผลผลิต

กลยุทธ์ที่ 6 การอาศัยระบบการควบคุมแบบสร้างสรรค์

กลยุทธ์ที่ 7 การเพิ่มประสิทธิภาพโดยการวางแผนทรัพยากรบุคคล และการพัฒนาความสามารถทางการบริหาร

กลยุทธ์ที่ 8 การเพิ่มประสิทธิภาพด้วยวิธีเสริมขวัญและกำลังใจ โดยอาศัยการให้โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่งานบริหาร

กลยุทธ์ที่ 9 การใช้กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพจากการบริหารพฤติกรรมองค์การโดยรวม

กลยุทธ์ที่ 10 การเพิ่มประสิทธิภาพโดยการเรียนรู้และเอาชนะคู่แข่ง

กลยุทธ์ที่ 11 การสร้างประสิทธิภาพ โดยปรับการบริหารให้สอดคล้องกับปัญหาในอนาคต

การบริหารองค์การเชิงกลยุทธ์ สามารถแยกพิจารณาเป็นส่วน ๆ ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความเกี่ยวพันกันขององค์การกับสภาพแวดล้อม เป็นความเกี่ยวพันกันขององค์การกับสภาพแวดล้อม หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมา เพื่อทำงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ได้เลือกสรรมาแล้วอย่างใดอย่างหนึ่ง กับสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นสภาพเงื่อนไขของปัจจัยภายนอก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่อยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์การที่ซึ่งสภาพเงื่อนไขอาจเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี อันเป็นโอกาสที่จะเอื้ออำนวยให้กับการทำงานขององค์การ หรืออาจเปลี่ยนแปลงไปในทางไม่ดีจนเป็นข้อจำกัดหรืออุปสรรคต่อการดำเนินการขององค์การได้

ส่วนที่ 2 ระบบต่าง ๆ ขององค์การ โดยระบบที่หนึ่ง คือ ระบบโอกาสเป็นระบบการทำงานของผู้บริหารระดับสูงที่คาบเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกโดยตรง ระบบโอกาสจึงเป็นระบบที่อยู่คร่อมระหว่างองค์การกับสภาพแวดล้อมทั้งสองวง และในเวลาเดียวกันภาระงานบริหารด้านนี้ของผู้บริหาร ก็จะเป็นงานด้านการบริหารโอกาส (opportunity management) นั่นเอง ระบบที่สองเป็นระบบงาน คือ ระบบของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จัดเตรียมไว้ภายในองค์การเพื่อสำหรับการปฏิบัติงานตามแผนงานต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ ระบบงานนี้จะประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นทรัพยากรที่นำมาใช้เพื่อการปฏิบัติงานที่จำเป็นต้องทำปัจจัยเหล่านี้จะประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยทางวัตถุดิบของ เช่น เงินทุน เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ระบบที่สามเป็นระบบคน คือ ทรัพยากรที่มีชีวิต จิตใจ พร้อมทักษะ ความชำนาญและความสามารถที่จะเข้ามาปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ทรัพยากรบุคคลจะเป็นผู้ดำเนินการต่าง ๆ ในขั้นปฏิบัติ โดยจะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น เงินทุน สิ่งของ วัตถุดิบ และจะเป็นผู้ขับเคลื่อนระบบในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เดินเครื่องจักรหรือคอยให้บริการตามหน้าที่ เป็นต้น ผลงาน ที่ได้ออกมาจากที่

ได้ดำเนินไปจะดีมากหรือน้อยอย่างไรนั้น ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคคลนี้เป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เพราะคนเป็นปัจจัยผันแปรซึ่งต่างกับปัจจัยทรัพยากรอื่น ๆ

ส่วนที่ 3 ระบบการบริหาร คือ ระบบการทำงานของผู้บริหารในการบริหารระดับต่าง ๆ ขององค์การให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดผลสำเร็จมากที่สุดสำหรับองค์การ ระบบการบริหารนี้ หากพิจารณาจะเริ่มจากระบบต่าง ๆ ขององค์การ โดยสัมพันธ์มาถึงการปฏิบัติหน้าที่การบริหารโดยนักบริหาร ภารกิจของผู้บริหาร คือ การสร้างประสิทธิภาพในการจัดระบบงานต่าง ๆ ให้เหมาะสม สะดวกและง่าย ที่คนผู้ปฏิบัติจะทำได้โดย มีประสิทธิภาพการผลิตสูง ซึ่งจะพิจารณามองภาระหน้าที่ ดังกล่าวเป็นภาพรวม ก็คือ การประสานงาน (coordination) หรือการประสานงานการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ ให้เข้ากันได้ (coordination work) นั่นเอง แต่ในทางปฏิบัติ ผู้บริหารจะมีวิธีการปฏิบัติที่เรียกว่า เป็นหน้าที่งานบริหาร (managerial function) ที่เป็นมาตรฐานที่จะต้องกระทำโดยผู้บริหาร 5 ประการ คือ

ประการที่ 1 การวางแผน (planning) หรือการกำหนดทิศทางองค์การพร้อมกับเป้าหมายและแผนงานต่าง ๆ

ประการที่ 2 การจัดองค์การ (organizing) หรือการจัดระเบียบทรัพยากรให้เป็นระบบงานที่มีประสิทธิภาพ เป็นระบบวิธีทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ประการที่ 3 การจัดคนเข้าทำงาน (staffing) คือ การจัดหา พัฒนา และรักษาให้องค์การมีทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าสูงสุด เพื่อพร้อมที่จะปฏิบัติงานและสร้างสรรค์ความสำเร็จให้กับองค์การ

ประการที่ 4 การสั่งการ (directing) หรือการมีศิลปะการสร้าง ความเข้าใจและรู้จักจูงใจและกำกับให้ผู้ทำงานทุกคน และทีมงานต่าง ๆ ทำงานโดยทุ่มเทและเสริมประสานต่อกันเพื่อผลสำเร็จของส่วนรวมร่วมกัน

ประการที่ 5 การควบคุม (control) หรือการติดตามผลการปฏิบัติงานที่กำลังดำเนินไป เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการทำงานต่าง ๆ ในระหว่างกระบวนการทำงาน ทั้งนี้ หากผลงานใดผิดไปจากที่คาดคิด ผู้บริหารก็จะแก้ไขและปรับให้การทำงานกลับสู่ภาวะที่มีประสิทธิภาพอีกครั้ง

การบริหารองค์การเชิงกลยุทธ์ ในทางปฏิบัติผู้บริหารไม่สามารถกระทำโดยแยกหน้าที่บริหารเป็นอย่าง ๆ แต่อาจกระทำสลับไปมา หรือเน้นบางหน้าที่มากเป็นพิเศษได้ การกิจทางการบริหารด้านใหญ่ ๆ 3 ด้าน คือ Wesner, Hiatt, Trimble

ด้านที่ 1 ด้านแผนงานหรือความสามารถในการบริหารองค์การ โดยวางแผนให้องค์การโดยส่วนรวมสามารถเลือกทำธุรกิจที่ดีที่สุด ที่ซึ่งจะช่วยองค์การสำเร็จผลในทางต่าง ๆ ได้สูง โดยมีการเสี่ยงน้อย

ด้านที่ 2 ด้านโครงสร้าง คือ การสามารถบริหารทรัพยากรขององค์การ ให้มีการจัดรูปขึ้นมาเป็นโครงสร้างองค์การและระบบการทำงานต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ดำเนินการปฏิบัติเพื่อทำงานตามแผนงานบรรลุผลสำเร็จทุกขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 3 ด้านกระบวนการปฏิบัติ คือ การสามารถสร้างประสิทธิผล และประสิทธิภาพในขั้นตอนการปฏิบัติงานจริง โดยพนักงานทุกกลุ่มทุกระดับที่ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ มีการทุ่มเทความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และประสานสามัคคีจนเกิดผลดีต่อการสร้างผลงาน และผลสำเร็จให้กับภารกิจในระยะยาวได้ระดับภาพรวมการบริหารเชิงกลยุทธ์

ประการที่ 1 กลยุทธ์การกำหนดทิศทางทำธุรกิจ (strategy หรือ business strategy) คือ การพิจารณายุทธศาสตร์ขององค์การในการเลือกวัตถุประสงค์ นโยบายและกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจขององค์การให้สำเร็จผลสูงสุดภายในสภาพตลาดที่แข่งขันและภายใต้เงื่อนไขสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เปลี่ยนไป

ประการที่ 2 กลยุทธ์การบริหารโครงสร้าง (structure) คือ การนำยุทธศาสตร์ในการแบ่งสรรทรัพยากรทุกชนิดมาแบ่งงานที่มีประสิทธิภาพ คือ เป็นโครงสร้างองค์การ (organization structure) ที่เหมาะสม เช่น การแบ่งฝ่าย แผนกการกำหนดขนาดการกระจายอำนาจเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ (profit center) รวมทั้งการจัดทีมงานปฏิบัติการและฝ่ายวิชาการ เพื่อให้การสนับสนุน ตลอดจนการจัดระบบงาน กระแสการไหลของงาน และวิธีทำงาน

ประการที่ 3 กลยุทธ์การบริหารการปฏิบัติ (process) คือ การคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งรวมทั้งการจูงใจบุคคลการกำกับพฤติกรรมกลุ่ม และการประสานพฤติกรรมองค์การให้เป็นพลังร่วมในการทุ่มเทการทำงานให้กับองค์การ

กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ สิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือการได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานภายในของกิจการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งหลาย โดยได้รับข้อมูลที่เหมาะสมถูกต้อง และพอเพียงที่จะเอามาใช้งาน พร้อมกับได้รับมาทันเวลาที่ต้องการใช้ด้วย โดยคุณสมบัติที่จำเป็นเพื่อการพัฒนากลยุทธ์ในองค์กรนั้น คือ การมีความรู้ต่าง ๆ ที่สำคัญมากพอ การมีความสามารถในการประมวลความรู้ทั้งหลายเข้ามาประกอบกันเพื่อการวิเคราะห์ปัญหาอย่าง

เป็นระบบการมีทักษะเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงระบบอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบได้หลายแง่มุมต่างกัน รวมทั้งความแตกต่างกันเนื่องมาจากเวลา โอกาส กับความเป็นไปได้ในอนาคต และผลกระทบสืบเนื่องจากต่าง ๆ ที่จะตามมา การมีมโนภาพและหลักเหตุผลในการคิดที่จะนำมาใช้พิจารณาเลือกทางเลือกต่าง ๆ และความสามารถควบคุมทรัพยากรได้มากกว่าที่ต้องการในปัจจุบัน

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545: 15) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมหมายถึงการเกี่ยวข้องกับทางจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่มซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าให้กระทำเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน

สุวรรณ พินิตานนท์ (2546: 46) ได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า ความร่วมมือของประชาชนด้วยความตั้งใจและสมัครใจโดยไม่ถูกบังคับซึ่งประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตกลงใจ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการพัฒนา
3. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนและโครงการ
4. การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการพัฒนา

สุวรรณ พินิตานนท์ (2546: 46) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน พัฒนาร่วมคิดร่วมตัดสินใจของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญ ร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อกิน รพีพัฒน์ (2527: 26) ได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. ร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไข
2. ร่วมในการตัดสินใจ เลือกวิธีการ และการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา
3. ร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผนที่กำหนด
4. ร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ประเวศ วะสี (2541: 13) กล่าวว่า การปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วม นั้นประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ โดยการลงสมัครรับเลือกตั้งเข้าเป็นสมาชิกสภาอบต. แต่แก่นั่นคงไม่พออนุญาต อบต. มาเชื่อมโยงกับประชาสังคมหรือประชาคม ซึ่งสามารถทำได้ไม่ยาก

บัญชา แก้วส่อง (ม.ป.ป อ้างใน สุวรรณ พินิตานนท์, 2546: 46-47) ได้เสนอวิธีการจำแนกพฤติกรรมมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาออกเป็น 10 แนวทางคือ

1. การจำแนกตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมมี 5 ขั้นตอนคือ
 - 1.1 การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ
 - 1.2 การมีส่วนร่วมในขั้นตอนวางแผนโครงการ
 - 1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ
 - 1.4 การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลที่เกิดจากโครงการ
 - 1.5 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการ
2. การจำแนกตามระดับความเข้มของการเข้ามามีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมเทียม การมีส่วนร่วมบางส่วน และการมีส่วนร่วมที่แท้จริง
3. การจำแนกตามประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วม ประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วมพิจารณาจากความพยายามที่บุคคลทุ่มเทให้แก่การทำงานในโครงการ จนโครงการนั้นประสบผลสำเร็จ โดยวัดจากการรับรู้ของสังคมอื่นๆ ในลักษณะของสังคมมิติ (sociometry) ว่าการดำเนินโครงการในแต่ละขั้นตอน มีบุคคลใดบ้างที่ทุ่มเทความพยายาม จนการดำเนินโครงการในแต่ละขั้นตอนประสบผลสำเร็จ
4. การจำแนกตามระดับความถี่ของการมีส่วนร่วม ความถี่ของการมีส่วนร่วมมี 2 ระดับคือ ระดับบุคคล พิจารณาจากจำนวนครั้งที่บุคคลเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ และระดับชุมชน พิจารณาจากจำนวนของผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วม
5. การจำแนกตามพิสัยของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม กล่าวคือ พิจารณาว่าการมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมมีตลอดช่วงระยะเวลาที่กิจกรรมดำเนินอยู่หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้ภาพของการมีส่วนร่วม ในการกระทำกิจกรรมชัดเจน มากกว่าการพิจารณาเฉพาะความถี่ของการมีส่วนร่วมแต่เพียงอย่างเดียว
6. การจำแนกตามระดับความสมัครใจในการเข้าไปมีส่วนร่วม มี 3 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมโดยสมัครใจ การมีส่วนร่วม โดยการถูกชักนำ และการมีส่วนร่วมโดยการบังคับ

7. การจำแนกตามระดับขององค์กรที่เข้าไปมีส่วนร่วมมีระดับคือการมีส่วนร่วมในระดับล่างขององค์กรการมีส่วนร่วมในระดับกลางขององค์กรและการมีส่วนร่วมในระดับสูงขององค์กร

8. การจำแนกตามประเภทของผู้เข้าไปมีส่วนร่วมโดยพิจารณาจากคุณลักษณะของผู้เข้าไปมีส่วนร่วมเพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา ชนชั้นทางสังคม ระดับรายได้ระยะเวลาอยู่อาศัย ฯลฯ

9. การจำแนกตามรูปแบบการวางแผน มี 2 ลักษณะคือ

9.1 การวางแผนแบบบนลงล่าง (Top – Down Planning) การมีส่วนร่วมจะน้อยอำนาจในการตัดสินใจจะอยู่ที่ชนชั้นนำระดับสูง

9.2 การวางแผนล่างขึ้นบน (Bottom – Up Planning) ซึ่งการมีส่วนร่วมจะมากเพราะอำนาจในการตัดสินใจจะอยู่ที่ระดับล่าง

10. การจำแนกตามรูปแบบ ของการมีส่วนร่วม มี 2 รูปแบบคือ การมีส่วนร่วมโดยตรง และการมีส่วนร่วมโดยทางอ้อมผ่านผู้แทน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น หมายถึงการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน ร่วมคิดร่วมทำร่วมรับผิดชอบ โดยการร่วมมือสนับสนุนการพัฒนาทุกอย่างไปกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจึงหมายถึงการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารและการปกครองเพราะการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญหรือเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้มแข็งปฏิบัติตามที่ประชาชนต้องการซึ่งประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในหลายรูปแบบ ดังนี้ (อ้างใน จิรศักดิ์ สีใจเจริญ, 2543: 13)

1. มีส่วนร่วมในทางการเมือง เช่น รับสมัครเป็นสมาชิก อบต. ไปใช้สิทธิลงคะแนนร่วมจัดทำแผนพัฒนา อบต. การสังเกตการณ์ประชุมสภาเสนอข้อบัญญัติตำบล หรือข้อบัญญัติตำบล

2. มีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมตำบล/หมู่บ้าน เช่น การประชุมประชาคมเพื่อให้ความเห็น หรือมีมติที่ อบต. ต้องปฏิบัติตามความต้องการของชาวบ้าน

3. มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการจัดซื้อ – จัดจ้าง เช่น เมื่อ อบต. จะจัดซื้อหรือจัดจ้างประชาคมต้องส่งผู้แทนประชาคมเข้าร่วมเป็นกรรมการในแต่ละคณะด้วย

4. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของอบต. เช่น อนุรักษ์คลอง ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ

5. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ความร่วมมือชำระภาษีอากรให้แก่ อบต. เนื่องจากอบต. มีอำนาจจัดเก็บภาษีบางประเภทในเขตตำบลที่สำคัญ เช่นภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรฆ่าสัตว์ เป็นต้น

การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนา และการปกครองท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีกฎหมายรองรับสิทธิของประชาชนให้สามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของประชาชน ผลลัพธ์ที่ได้คือ

1. ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวในการดำเนินงานของ อบต. ทั้งด้านบุคคล ด้านแผนงานโครงการ การเงินการคลัง และระเบียบกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งประชาชนควรจะได้เรียนรู้การพัฒนาและการปกครองตนเอง

2. ทำให้การแก้ไขปัญหา การพัฒนาการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต. สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เป็นไปตามลำดับความสำคัญ ความจำเป็นเร่งด่วน ทำให้การใช้จ่ายเงินของ อบต. เกิดความคุ้มค่า ตรงกับเป้าหมาย

3. เป็นการควบคุม ตรวจสอบ การปฏิบัติงาน การใช้อำนาจของคณะผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบล เป็นไปด้วยความถูกต้อง ประชาชนได้รับความเป็นธรรมและความเสมอภาค

4. การรวมกลุ่มของประชาชนในรูปแบบประชาคม ทั้งในระดับประชาคมในหมู่บ้านตนเอง และการเป็นตัวแทนกลุ่มผู้นำกลุ่มอาชีพต่างๆ ในการประชุมประชาคมระดับตำบล ถือเป็นการสร้างความเข้มแข็งในภาคประชาชนและเป็นพลังผลักดันกับอิทธิพลท้องถิ่น

5. เมื่อประชาชนร่วมมือ มีส่วนร่วมในการเป็นตัวแทนของชุมชนนำปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นมาช่วยกันวิเคราะห์และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นทำให้สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของผู้นำท้องถิ่นซึ่งถือเป็นตัวแทนของประชาชนในตำบล ซึ่งได้นำปัญหาความต้องการของประชาชนมาเสนอและบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ในที่นี้ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสามปี และแผนการดำเนินงาน จะส่งผลให้แผนพัฒนาท้องถิ่นที่ได้จัดทำขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงจุด และส่งผลในการพัฒนาประเทศในภาพรวมอีกด้วย

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538

ที่มาขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทอาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีโครงสร้าง ที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล 2) ฝ่ายบริหาร

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกโดยการเลือกตั้งได้แก่สมาชิกที่ได้รับเลือกจากรายการ หมู่บ้านละ 2 คน โดยอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีประธานสภาและรอง ประธานสภาคนหนึ่ง เลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี นอกจากนั้นให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ฝ่ายบริหาร

ฝ่ายบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกสองท่านและเลขานุการผู้บริหาร ซึ่งนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

ภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. 2537 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542) พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66) มีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา 67 ดังนี้

1. จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
2. การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.1 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 2.2 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 2.3 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 2.4 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ
 - 2.5 คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 2.6 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายมีหน้าที่ที่อาจทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 68 ดังนี้
 - 2.6.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
 - 2.6.2 ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - 2.6.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - 2.6.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
 - 2.6.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
 - 2.6.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
 - 2.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ
 - 2.8 การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพยากรอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
 - 2.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ อบต.
 - 2.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
 - 2.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
 - 2.12 การท่องเที่ยว
 - 2.13 การผังเมือง

(พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. 2537 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552)

อำนาจหน้าที่ตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มี และบำรุงรักษาทางบกทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณูปโภค และการก่อสร้างอื่นๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. คู่มือ คู่มือ และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มี และบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มี และควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน

21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มี และควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย
โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่ง และการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษา
ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน
31. กิจอื่นใด ที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนด (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ท้องถิ่น พ.ศ. 2542)

หลวงศุภยาบุตร (2539 :11) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองที่รัฐบาลให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือเพียงแต่บางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชนดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

ดังนั้นสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการกระจายอำนาจการปกครองทางการเมือง การบริหาร โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการจัดการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบตามความต้องการของประชาชน โดยท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง สามารถกำหนดนโยบายและการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

ข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ แต่เดิมหมู่บ้านในตำบลบ้านหลวง ได้ขึ้นตรงกับตำบลสันต้นหม้อ อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาได้แยกออกมาจากตำบลสันต้นหม้อ เมื่อปี พ.ศ. 2523 ซึ่งในขณะนั้นตำบลบ้านหลวง มีอยู่ทั้งหมด 5 หมู่บ้าน คือ บ้านหลวง, บ้านป่าแดง, บ้านป่าก้อและบ้านป่าแดง โดยในการปกครองระยะแรกๆ ปกครองโดยกำนันตำบลบ้านหลวง คือนายอ้าย ใจเว้น มีนายดวงคำ ขัดเขียว นายดา ก้องคำ เป็นสารวัตรกำนันและมีผู้ช่วยกำนัน 2 คน คือ นายสว่าง ก้อนแปง และนายคำ จินะใจ ต่อมาเมื่อนายอ้าย ใจเว้นเกษียณอายุราชการเมื่อปี พ.ศ. 2537 ได้มีการเลือกตั้งกำนันตำบลขึ้นใหม่โดยมีวาระ 5 ปี (ตามกฎหมายขณะ นั้นให้มีวาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี) โดยนายดวงคำ ขัดเขียว ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ได้รับการคัดเลือกเป็นกำนันตำบลบ้านหลวง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึงปี พ.ศ. 2542 นายสมบัติ สันใจ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ถึงปี พ.ศ. 2547 นายอ้าย พรหมแสน ถึงปี พ.ศ. 2550 ปัจจุบันมีนายบุญเลิศ ปานแดง เป็นกำนันตำบลบ้านหลวง

ช่วงการเปลี่ยนแปลงตั้งหมู่บ้านในตำบลบ้านหลวง

พ.ศ. 2534 – 2535 มีหมู่บ้านในการปกครอง จำนวน 5 หมู่บ้าน คือ บ้านหลวง, บ้านสันห้าง, บ้านป่าแดง, บ้านป่าก้อและบ้านป่าแดง

พ.ศ. 2535 มีหมู่บ้านในการปกครองเพิ่มขึ้น จำนวน 1 หมู่บ้าน คือ บ้านใหม่โพธิ์ หมู่ที่ 6 โดยแยกจาก หมู่ที่ 4 บ้านป่าก้อ

พ.ศ. 2537 มีหมู่บ้านในการปกครองเพิ่มขึ้น จำนวน 1 หมู่บ้าน คือ บ้านจัดสรร หมู่ที่ 7 โดยแยกจาก หมู่ที่ 1 บ้านหลวง

พ.ศ. 2543 มีหมู่บ้านในการปกครองเพิ่มขึ้น จำนวน 2 หมู่บ้าน คือ บ้านใหม่ทรายคำ หมู่ที่ 8 และบ้านป่าแดงอภิวัดน์ หมู่ที่ 9 โดยแยกจากหมู่ที่ 5 บ้านป่าแดง

พ.ศ. 2544 มีหมู่บ้านในการปกครองเพิ่มขึ้น จำนวน 1 หมู่บ้าน คือ บ้านโป่งพัฒนา หมู่ที่ 10 โดยแยกจากหมู่ที่ 8 บ้านใหม่ทรายคำ

ปัจจุบัน มีหมู่บ้านเขตรับผิดชอบ ทั้งหมด จำนวน 10 หมู่บ้าน โดยมีหมู่บ้านที่มีชาวไทยพื้นราบ 7 หมู่บ้านและชาวไทยภูเขาาร่วมด้วย 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 3 บ้านสันห้าง , หมู่ที่ 9 บ้านป่าแดงอภิวัดน์ , หมู่ที่ 10 บ้านโป่งพัฒนา มีผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ราษฎรประกอบอาชีพหลักในตำบลบ้านหลวงส่วนใหญ่ทำการเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา รับจ้าง

ที่ตั้งอาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลสันด้นหมื้อและตำบลแม่นาวาง อำเภอแม่ฮาด จังหวัด เชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลเวียง อำเภอฝาง และ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลลาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลสันด้นหมื้อ อำเภอแม่ฮาด จังหวัดเชียงใหม่ และ ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

เนื้อที่ทั้งหมดของตำบลบ้านหลวง รวมมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 116.5 ตาราง กิโลเมตร หรือ 72,818.75 ไร่

ข้อมูลฐานสภาพทางเศรษฐกิจ

ราษฎรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม เป็นหลัก ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ทำสวนโดยมีอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก บางหมู่บ้านสามารถปลูกข้าวได้ปีละ 2 ครั้งและมีการปลูกพืชหมุนเวียนอื่นๆ เช่น ถั่วเหลือง พืชผัก พืชไร่ และไม้ผล เช่น ส้มเขียวหวาน ลำไย ซึ่งเป็นลักษณะสวนผลไม้ส่วนใหญ่ เป็นกิจการการลงทุนของนักธุรกิจและบางส่วนประกอบอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพรองส่วนเกษตรกรรมในท้องที่เป็นสวนเกษตรขนาดเล็ก มีการปลูก พืชอื่น เช่น ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจรองจากการทำพืชเศรษฐกิจหลัก

เกษตรกรถือครองที่ดินเพื่อทำกินโดยเฉลี่ยประมาณ 5 – 6 ไร่ /ครัวเรือน สิทธิในที่ดินทำกินเกษตรกรรมมีเอกสารสิทธิ ในที่ดินทำกินประมาณ 35 % ของพื้นที่ทั้งหมด เหตุเพราะส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ อนุรักษ์ลุ่มน้ำฝางและป่าสงวนแห่งชาติดงหลักหมื่น

ด้านโครงสร้าง ส่วนราชการ

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก มีเงินรายรับจริงที่ไม่รวมเงินอุดหนุนประมาณ 9,600,247.40 ล้านบาท การบริหารงานแบ่งออกเป็น 4 ส่วน เพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคตแยกเป็นส่วนดังนี้

ส่วนสำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบล มีภารกิจด้านงานธุรการ สารบรรณ การจัดทำแผนพัฒนาตำบล การจัดทำร่างข้อบังคับ การจัดทำทะเบียนสมาชิก. คณะกรรมการบริหาร การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การให้คำปรึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบ การปกครองบังคับบัญชาและลูกจ้าง การบริหารงานบุคคล ทั้งหมด การดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุญาตต่างๆ การบริหารทั่วไป งานนโยบายและแผน งานกฎหมายและคดี งานป้องกันบรรเทาสาธารณภัย งานกิจการสภา และงานอื่นที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใด

ส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบล มีภารกิจด้านการบริหารการคลัง งานด้านการเงิน งานบัญชี งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุฯ

ส่วนโยธา องค์การบริหารส่วนตำบล มีภารกิจด้าน งานก่อสร้าง งานออกแบบและควบคุมอาคาร งานประสานสาธารณูปโภค งานผังเมืองฯลฯ

ส่วนการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล มีภารกิจด้าน การกำหนดจุดมุ่งหมายการทำงาน การพิจารณาวางอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่และงบประมาณของกองการศึกษาติดต่อประสานงานวางแผนและมอบหมายงานวินิจฉัยสั่งการ ตรวจสอบให้คำปรึกษาแนะนำ ติดตามประเมินผลและแก้ไขปัญหาต่างๆในการปฏิบัติงานของกองการศึกษางานส่งเสริมการโรงเรียนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ยุทธศาสตร์พัฒนาตำบลบ้านหลวง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การอนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสานศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีส่งเสริมวิถีชีวิตภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (แผนพัฒนาสามปี พ.ศ 2553-2555) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุกษชัย ตรีเทศ (2546) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลชลบุรี ตามตัวแปร เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรีอยู่ในระดับปานกลางโดยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้ เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรีเรียกเว้นด้านอาชีพซึ่งจากการทดสอบความแตกต่างรายคู่พบว่าอาชีพมีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองและคณะกรรมการชุมชนมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรีอยู่ในระดับน้อยโดยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรี

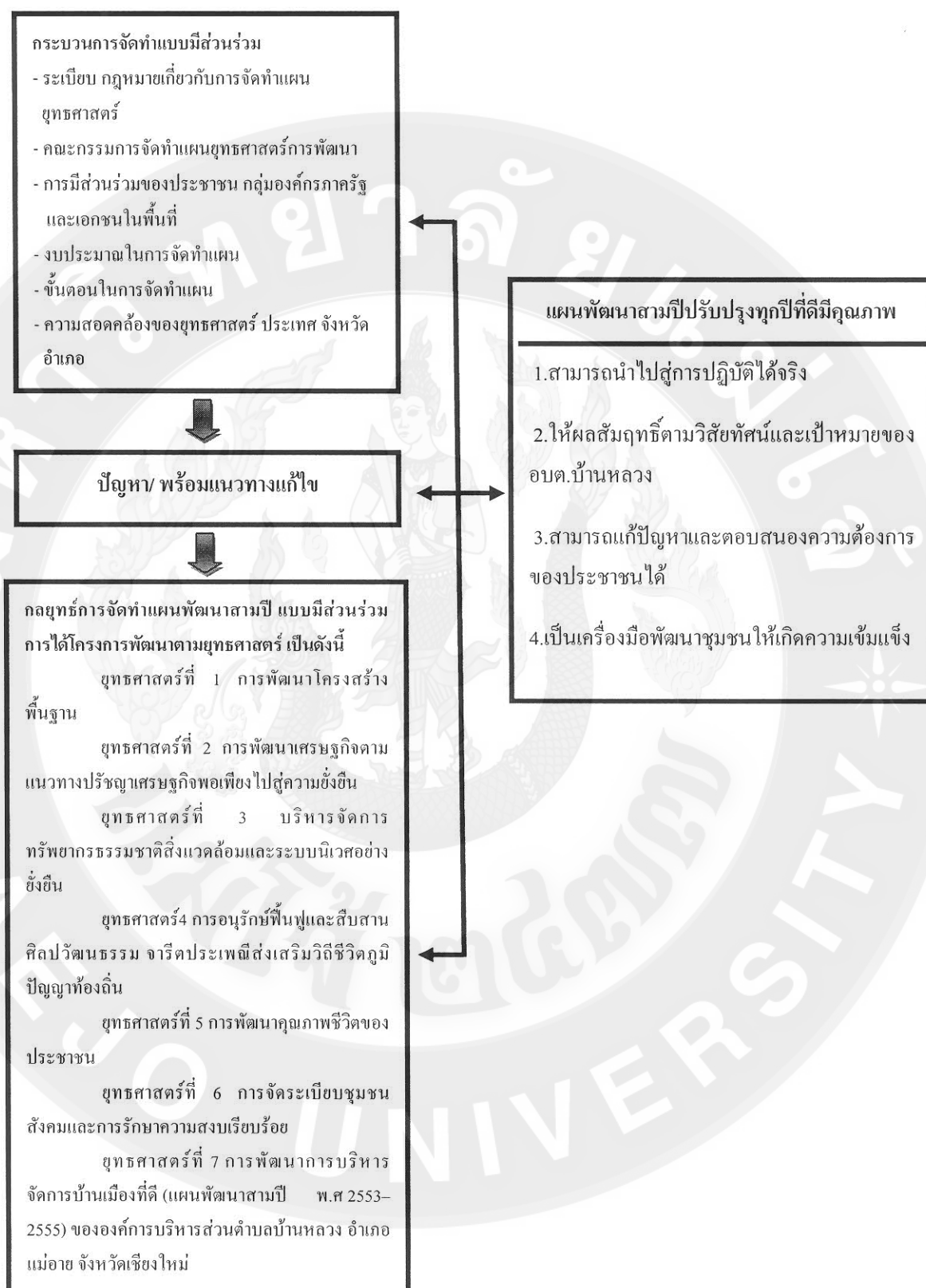
รัชณี คำปึก (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าขั้นตอนการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จำนวน 9 ขั้นตอน ของเทศบาลตำบลจอมทอง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลมีความสำคัญในการพัฒนา และเทศบาลต้องให้ความสำคัญในการรับฟังปัญหาและนำมาแก้ไขอย่างถูกต้องและตรงกับความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยแจกแจงรายละเอียดให้ประชาชนได้รับทราบตั้งแต่ขั้นตอนแรกของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ไปจนถึงขั้นตอนการประกาศอนุมัติใช้และทำการติดตามผลเพื่อทราบความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

ณิสราน บุญเฉลิม (2546) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขูนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง และปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ อายุและอาชีพ มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุและอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

บรรจง จงภักดี (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการนำโครงการ ศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จไปปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีสำนักงานเขตหนองแขม พบว่าโครงการที่ได้ดำเนินไปแล้วตามความคิดเห็นของข้าราชการผู้ปฏิบัติงานจริงในศูนย์บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ โดยรวมประสบกับความสำเร็จอยู่ในระดับดี พบว่ามีสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข คือสถานที่ให้บริการคับแคบเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการที่จะอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ที่มาใช้บริการ ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสนใจมากกว่าที่เป็นอยู่ เช่น ควรใช้งบประมาณเพื่อปรับปรุงโครงการที่มีข้อบกพร่อง จัดหาอุปกรณ์ให้มีความทันสมัย มีการเยี่ยมชมดูแลเพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจกับเจ้าหน้าที่ที่อีกทางหนึ่ง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้างานทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง” ซึ่งมีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. สถานที่ดำเนินการวิจัย
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยการศึกษานี้ มีดังต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

สถานที่ที่เก็บข้อมูลวิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษานี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) เนื่องจากผู้ศึกษามีข้อจำกัด ในเรื่องของระยะเวลาในการศึกษา จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant Interview) คือ การสัมภาษณ์โดยกำหนดตัวผู้ตอบ เป็นการเฉพาะเจาะจง เพราะผู้ตอบ มีประสบการณ์ในการทำงานและมีข้อมูลที่ดี เหมาะสมกับความต้องการของผู้ศึกษา ซึ่งเรียกบุคคลประเภทนี้ว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่

1. ฝ่ายบริหารคือ จำนวน 3 คน
2. ฝ่ายนิติบัญญัติคือ ประธานสภา รองประธานสภา สมาชิกสภาองค์การบริหาร

ส่วนตำบลบ้านหลวง จำนวน 10 คน

3. ฝ่ายพนักงานส่วนตำบล คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์หัวหน้าสำนักปลัด หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนการศึกษา จำนวน 6 คน
4. หัวหน้าส่วนราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำชุมชน และผู้แทนประชาคม จำนวน 10 คน
5. ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ การศึกษาจากเอกสาร และการสนทนากลุ่ม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาจากแนวคิดที่ต้องการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ โดยลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น 2 ส่วนได้ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview or Formal Interview) จากการแสดงความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงการพัฒนาแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
2. ข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมจากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ และการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต โดยอาศัย Document Research ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาถึงหลักการและแนวทางในการบริหารงานพัสดุ ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลที่มีการบันทึก ไว้แล้วโดยผู้อื่น (Unobtrusive Research)

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ก่อนมีการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการการบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นสถานที่ประชากรที่ใช้ในการศึกษาอาศัยอยู่ โดยเก็บข้อมูลด้วยการเขียนบันทึกลงในแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและบันทึกเสียงจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ แบ่งการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ติดต่อผู้บริหารที่ดูแลการปกครอง ในพื้นที่ที่เก็บข้อมูลวิจัยตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงรายละเอียดของการดำเนินงานวิจัย

1.2 ได้ปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษา 3 ท่าน คือ ดร.ธรรมพร ดันตรา ดร.ชัยวัฒน์ หน่อรัตน์ และดร.สถาพร แสงสุโพธิ์ ซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ การทำเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำ

1.3 เก็บข้อมูลจากประชากรที่กำหนดไว้ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ หรืออาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

2. นำข้อมูลที่ได้รับจาก การสัมภาษณ์ (Interview) การศึกษาจากเอกสาร (Documentary study) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ทั้งหมดมาตรวจสอบความครบถ้วน และความถูกต้องของข้อมูลวิจัย เพื่อป้องกันการสูญเสียของข้อมูลวิจัยที่อาจได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน จากนั้นก็นำมาวิเคราะห์และแปลผล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสรุป และรายงานผลการวิจัย ในรูปเชิงพรรณนาโวหารสืบต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายของการศึกษาที่มุ่งศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยข้อมูลที่ได้จาก การสัมภาษณ์ (Interview) การศึกษาจากเอกสาร (Documentary study) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ทั้งหมดจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการจำแนกประเภทข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยจัดระบบข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ จากนั้นก็นำมาวิเคราะห์และแปลผล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสรุป รายงานผลการวิจัย และนำเสนอในรูปเชิงพรรณนาโวหาร เพื่อชี้ให้เห็นถึงหลักการและแนวทางในการพัฒนาแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาและรวบรวมข้อมูล เรื่อง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายบริหารคือ นายก รองนายก เลขานุการ ฝ่ายนิติบัญญัติคือ ประธานสภา รองประธานสภา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ฝ่ายพนักงานส่วนตำบล คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ หัวหน้าสำนักปลัด หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าส่วนราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำชุมชน ผู้แทนประชาคมและประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้การสัมภาษณ์ การศึกษาจากเอกสาร การสังเกตการณ์ และการสนทนากลุ่ม โดยได้แบ่งการนำเสนอการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การศึกษาถึงปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การศึกษาถึงกลยุทธ์ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแผนที่มีความถูกต้องเหมาะสม

โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

การศึกษการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งมีประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ฝ่ายบริหารคือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง รองนายก จำนวน 3คน ฝ่ายนิติบัญญัติคือ ประธานสภา รองประธานสภา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง จำนวน 10คน ฝ่ายพนักงานส่วนตำบล คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ หัวหน้าสำนักปลัด หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนการศึกษาจำนวน 6 คน หัวหน้าส่วนราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำชุมชน และผู้แทนประชาคม จำนวน 10 คน ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนร่วม และเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งในอดีต และทั้งในปัจจุบัน รวมทั้งสิ้นจำนวน 39 ราย ซึ่งมีรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานตามตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

ฝ่ายบริหาร 3 ราย

1. นายบุญช่วย ชันคำ ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อายุ 45 ปี วุฒิการศึกษา ปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตร์ ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
2. นายพัฒนา คำปวน ตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อายุ 38 ปี วุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
3. นางวิลาสินี นวลแก้ว ตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อายุ 48 ปี วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

ฝ่ายนิติบัญญัติ 10 ราย

1. นางสาวฝน บัวแก้ว ตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง วุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ที่อยู่ หมู่ 2 บ้านป่าแดด ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
2. นางจุรีวรรณ พรหมเสน ตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง วุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ที่อยู่ หมู่ 4 บ้านป่าก่อ ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
3. นายสุชาติ พรหมปู้ด ตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง วุฒิการศึกษา ปวส บัณฑิต อยู่ หมู่ 1 บ้านหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
4. นายธวัช บุญทาตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง วุฒิการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
5. นายสวัสดิ์ วงศ์คำตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง วุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

6. นางบัวจันทร์ สิงห์อังกระ ตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง วุฒิการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

7. ประยูร อะโนตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง วุฒิการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

8. นายรัชพล ขาวฟองตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง วุฒิการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

9. นายประพันธ์ พลายนจันทร์ตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

10.นายศิริวิช ปอมือตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง วุฒิการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

ฝ่ายพนักงานส่วนตำบล 6 ราย

1. นายพิพัฒน์ วรสิทธิ์ดำรง ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อายุ 44 ปี วุฒิการศึกษา ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

2. นายพีรวัส ปาเลิง ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักปลัด อายุ 42 ปี วุฒิการศึกษา ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

3. นางสาวรส ดิษฐ์สาย ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนการคลัง อายุ 30 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี บริหารธุรกิจ ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

4. นายบรรจบ ปุกแก้ว ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนโยธา อายุ 40 ปี วุฒิการศึกษา ปริญญาโท วิศวกรโยธา ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

5. นางธาริณี ชันคำกาศ ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนการศึกษา อายุ 40 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

6. นายจำรัส แก้วบุญรัส ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ อายุ 32 ปี วุฒิการศึกษา ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร ที่อยู่ ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

หัวหน้าส่วนราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำชุมชน และผู้แทนประชาคม จำนวน 10 คน

1. นายสมบุรณ์ ฟองนวล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าแดง อายุ 49 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาโท การบริหารการศึกษา ที่อยู่ โรงเรียนบ้านป่าแดง ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

2. นายจิรเดช อินทชาติ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าก่อ อายุ 40 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี การบริหารการศึกษา ที่อยู่ โรงเรียนบ้านป่าก่อ ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

3. นางอัญชลี ณ วิชัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหลวง อายุ 53 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาโท การบริหารการศึกษา ที่อยู่ โรงเรียนบ้านหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

4. นายธิว ธรรมวรรณ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านจัดสรร วุฒิการศึกษาปริญญาตรี หมู่ 7 บ้านจัดสรร ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

5. นายสมคิด ศรีใจตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหลวง วุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นที่ อยู่ หมู่ 1 บ้านหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

6. นายสิงห์วัน นันตา ตำแหน่ง กำนันตำบลบ้านหลวง อายุ 56 ปี วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาที่ อยู่ หมู่ 6 บ้านใหม่โพธิ์งาม ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

7. นายสุชัย รินทร ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านหลวง อายุ 43 ปี วุฒิการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลายที่ อยู่ หมู่ 1 บ้านหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

8. นายพิภพ ผิวชัยตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านป่าแดง อายุ 49 ปี วุฒิการศึกษา

9. นายจะโพ จะบาตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านสันห้าง อายุ 32 ปี วุฒิการศึกษา ประถมศึกษาที่ อยู่ หมู่ 3 บ้านสันห้าง ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

10. นายสม อินทะยศตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ อายุ 65 ปี วุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นที่ อยู่ หมู่ 2 บ้านป่าแดง ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง จำนวน 10 คน

1. นายสมาน อะโนตำแหน่ง ประชาชน วุฒิการศึกษา ระดับ ประถมศึกษาปีที่ 4 หมู่ 1 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

2. นายนิกร จิตตรง ตำแหน่ง ประชาชน ระดับ ประถมศึกษาปีที่ 4 หมู่ 2 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

3. นายศรีทน ไชยเมือง ตำแหน่ง ประชาชน ระดับ ประถมศึกษาปีที่ 4 หมู่ 3 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
4. นายอ้ายพรหม เสน ตำแหน่ง ประชาชน ระดับ ประถมศึกษาปีที่ 4 หมู่ 4 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
5. นายเจริญ เปลี่ยนทรัพย์ ตำแหน่ง ประชาชน ระดับ ประถมศึกษาปีที่ 6 หมู่ 5 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
6. นางสุภาพ จันทะสา ตำแหน่ง ประชาชน ระดับ ปริญญาตรี หมู่ 6 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
7. นายสุวัฒน์ชัย ไวกสิกร ตำแหน่ง ประชาชน ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ หมู่ 7 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
8. นายเสน่ห์ อินจันทร์ ตำแหน่ง ประชาชน วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี หมู่ 8 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
9. นางสาว ดารา พระสุนิน ประชาชน วุฒิการศึกษา ป 4 หมู่ 9 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
10. นายวัง ปอคอแก้ว ตำแหน่ง ประชาชน ระดับ ประถมศึกษาปีที่ 4 หมู่ 9 ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 การศึกษากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วมของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

กระบวนการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม

จากการศึกษา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านหลวง การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับจิตใจและอารมณ์ของบุคคลในสถานการณ์ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าให้กระทำเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ตำบลบ้านหลวง ทั้งให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน ในความร่วมมือของประชาชนในตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ประชาชนได้มีส่วนร่วมด้วยความตั้งใจและสมัครใจโดยไม่ถูกบังคับซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมทุกกระบวนการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตกลงใจ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการพัฒนา

3. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนและโครงการการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการพัฒนา

ตามหลักการทฤษฎีการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตกลงใจการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการพัฒนา การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนและโครงการการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการพัฒนา ในด้านของระเบียบกฎหมายที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการ ก็ยึดถือปฏิบัติ โดยเคร่งครัด ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ส่งเสริมในการทำงานตามหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. ระเบียบกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

จากการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ส่วนในด้านคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการทำงาน ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เป็นไปตามระเบียบ ประกอบไปด้วย

- 1.1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เป็นประธานกรรมการ
- 1.2 รองนายก 2 คน เป็นกรรมการ
- 1.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง 3 คนเป็นกรรมการ
- 1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ นายกคัดเลือก 3 คน เป็นกรรมการ
- 1.5 ผู้แทนภาคราชการ ที่นายกคัดเลือก 3 คน เป็นกรรมการ
- 1.6 ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก 3 คน เป็นกรรมการ
- 1.7 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เป็นกรรมการและเลขานุการ
- 1.8 หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน ได้แต่งตั้งหัวหน้าสำนักปลัด เป็นผู้ช่วยเลข

2. คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงได้แต่งตั้งคณะกรรมการโดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย

- 2.1 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เป็นประธาน
- 2.2 หัวหน้าส่วนศึกษา เป็นกรรมการ
- 2.3 หัวหน้าส่วนโยธา เป็นกรรมการ
- 2.4 หัวหน้าส่วนการคลัง เป็นกรรมการ
- 2.5 ประชาคมท้องถิ่น ที่ประชาคมคัดเลือก 3 คน เป็นกรรมการ
- 2.6 หัวหน้าสำนักปลัด เป็นกรรมการและเลข

3. เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

โดยมีหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนด จัดทำร่างแผนการดำเนินงานและจัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียด

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ได้ถือปฏิบัติตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบไปด้วย

1. สมาชิกสภา จำนวน 3 คน
2. ผู้แทนประชาคม จำนวน 2 คน
3. ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน
4. หัวหน้าส่วนการบริหาร จำนวน 2 คน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน

คณะกรรมการได้ร่วมกันเลือก กรรมการหนึ่งคนเป็นประธานคณะกรรมการ และกรรมการอีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ โดยมีหน้าที่

1. กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
2. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
3. รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผล

แผนพัฒนาต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เพื่อให้ผู้บริหารเสนอต่อสภา และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในตำบลบ้านหลวงได้ทราบโดยทั่วกันปีละหนึ่งครั้ง

4. การมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มองค์กรภาครัฐและเอกชนในพื้นที่

จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มองค์กรภาครัฐ และเอกชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง จะมีอยู่ สองสถานะคือ เข้ามามีส่วนร่วมในฐานะที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ และในฐานะผู้ที่เข้าร่วมประชุมประชาคมแผนในหมู่บ้านและระดับตำบล

ในฐานะที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการก็ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้แต่งตั้ง ส่วนของประชาชนก็มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และเข้าร่วมประชุม ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมจากการสังเกตการณ์จากการออกประชาคมประชาชนจะมีส่วนร่วมน้อยมาก ในการทำประชาคมหมู่บ้าน เหตุเพราะว่า ประชาชนเสนอปัญหาให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง หลายโครงการ สุดท้ายทำได้หมู่บ้านละไม่เกิน 3 โครงการ เพราะว่างบประมาณมีจำกัดจึงส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในระดับหนึ่งประชาชนก็เข้าใจในเรื่องนี้

ในประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่สำคัญในหมู่บ้าน ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น ในการประชุมในเวทีหมู่บ้าน โดยเฉพาะการเรียงลำดับปัญหา การทบทวนแผนในแต่ละปี ที่เป็นปัญหาสำคัญลำดับที่ 1-3 ก็จะมีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผล จนได้ข้อสรุปได้ลำดับความสำคัญของโครงการที่ต้องทำ 1 2 3 เพื่อเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เพื่อเข้าแผนสามปี ทำข้อบัญญัติตำบล และดำเนินการในปีนั้น

โดยสรุป โครงการที่จะได้รับงบประมาณทำจริงในปีนั้น ประชาชนก็ให้ความสำคัญในการเรียงลำดับ ส่วนโครงการที่นอกเหนือจากนั้นก็ไม่ได้สนใจว่าจะจัดเอาไว้ในลำดับไหน เพราะว่าหากองค์การบริหารส่วนตำบลมีงบมากที่จะพอทำได้อีก ประชาชนก็เรียกประชุมในหมู่บ้าน แล้วจัดเรียงลำดับความสำคัญเร่งด่วนเสนอให้ใหม่ได้ตามความต้องการของประชาชนที่แท้จริง

5. งบประมาณในการจัดทำแผน

จากการศึกษาพบว่างบประมาณที่จะอุดหนุนเงินงบประมาณให้หมู่บ้านเพื่อทำแผนนั้น ไม่มีการอุดหนุนเงินให้ เพราะว่าประชาชนก็ไม่ได้ขอรับเงินอุดหนุน ในตำบลบ้านหลวง ประชาชนจะให้ความสำคัญโครงสร้างพื้นฐานมากที่สุด เช่น ถนน การขุดลอกลำห้วยแม่วังน้อย ลำห้วยแม่นาวาง เพราะเป็นแหล่งน้ำสำคัญในการทำการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพของประชาชนเป็นส่วนใหญ่

ส่วนในด้านอื่นประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญ ในเรื่องถนน มีความสำคัญ เพราะในพื้นที่ถนนหลัก ที่ใช้ในการติดต่อยังไม่มีเช่น หมู่ 3 บ้านสันห้าง หมู่ 10 บ้านโป่งพัฒนา หมู่ 9 บ้านป่าแดงกวิวัฒน์ และแต่ละบ้านก็มีหอย่อมบ้านที่อยู่บนคอย ที่มีสภาพถนนเป็นหลุม เป็นบ่อ ยังไม่ได้สร้างเป็นถนนคอนกรีต หรือลาดยาง จึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่ประชาชนมีความต้องการถนนเป็นอย่างมาก การจัดสรรเงินอุดหนุนให้หมู่บ้าน ควรให้ถ้าให้เพื่อให้เขาเข้าใจในเรื่องการทำแผนอย่างแท้จริง ก็จะเป็นการดี เพราะว่าหากมีงบประมาณไปช่วยชาวบ้านเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำแผน ก็จะทำให้ชาวบ้านให้ความสำคัญในการประชุม โดยเฉพาะการฝึกอบรมให้ความรู้พื้นฐานเช่น เป็นคำตอบแทนวิทยากร คำว่าวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ

ในการทำแผนมียุทธศาสตร์ทั้ง 7 ด้าน ทุกปี ชาวบ้านให้ความสำคัญแค่ด้านเดียว คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน คือ การก่อสร้างถนน สร้างสะพาน การขุดลอก สำหรับด้านอื่นๆ ก็มีความสำคัญ ไม่ค่อยให้ความสำคัญสักเท่าไร เช่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 3 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 4 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสานศิลปวัฒนธรรมจารีต ประเพณีส่งเสริมวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 5 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 6 ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 7 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

6. ขั้นตอนในการจัดทำแผน

จากการศึกษาพบว่า แผนพัฒนาสามปีเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงได้ดำเนินการเป็นไปตามลำดับ 7 ขั้นตอน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ดังนี้

6.1 การเตรียมการจัดทำแผน สำนักปลัดซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำแผน เสนอโครงการที่ได้รับจากประชาชน หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง โดยเสนอต่อคณะผู้บริหาร โดยกำหนดทรัพยากรในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี กำหนดปฏิทินงานไว้อย่างชัดเจน แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายใน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และประชาคมท้องถิ่น

6.2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา คณะกรรมการสนับสนุน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จะสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมข้อมูลที่เกี่ยวข้องปัญหาความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุป ยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อนำเสนอ ต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดการประชุมร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณา โดยในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีครั้งแรก ให้เวทีการประชุมร่วมกัน ดังกล่าว คัดเลือกยุทธศาสตร์ การพัฒนา แนวทางการพัฒนา ที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี เพื่อเป็น กรอบในการพิจารณาจัดทำ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาก็ได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัด เชียงใหม่ อำเภอแม่เมาะ เพราะการดำเนินการจัดทำแผนจะมีการประสานการทำงานด้วยกันตลอด เพื่อไปทิศทางเดียวกัน ในปีต่อไปให้เวทีการประชุมร่วมกันพิจารณาทบทวนว่าจากยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ ยัง มีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งสามารถเพิ่มเติม โครงการหรือตัดทอนลงได้การดำเนินการจะมีการประเมินทบทวนกันตลอด

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล คณะกรรมการสนับสนุนการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลที่เป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อนำมาวิเคราะห์ แนวทางการพัฒนา โครงการ กิจกรรม ได้อย่างถูกต้อง โดยจะเก็บข้อมูลทั้ง ข้อมูลภายในองค์กรและข้อมูลภายนอก เพื่อสามารถ นำวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรคโดยใช้เทคนิค SWOT

การวิเคราะห์ ข้อมูล ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลักคือ 1 การประเมินผลการพัฒนา ที่ผ่านมา 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา 4 การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการกำหนดวัตถุประสงค์ของ แนวทางการพัฒนา โดยพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา จากแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีโดยนำวัตถุประสงค์ดังกล่าว มาจัดทำ เป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำ งบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

3. การจัดทำรายละเอียด โครงการ กิจกรรมการพัฒนา คณะกรรมการสนับสนุน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาในช่วงสามปี มาจัดทำรายละเอียดโครงการเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบและ ตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียด ของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรก ของ แผนพัฒนาสามปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ต่อไป

4. การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีโดยมีเค้าโครง ประกอบด้วย 7 ส่วน ดังนี้

4.1 บทนำ

4.2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน หลวง

4.3 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่น ในปีที่ผ่านมา

4.4 ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

4.5 บัญชีโครงการพัฒนา

4.6 การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติและการติดตาม ประเมินผล

4.7 การอนุมัติ และประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดประชุมเวทีประชาคมซึ่ง ประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอ ร่างแผนพัฒนาสามปี และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีให้ สมบูรณ์ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น นำร่าง แผนพัฒนาสามปีที่ ปรับปรุงแล้ว เสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกับประชาคมท้องถิ่น กำหนดประเด็นหลักการ พัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์คือ ชุมชนเกษตร แหล่งเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพชีวิตที่ดี พันธ กิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหาความ ต้องการของประชาคมและชุมชนในตำบลบ้านหลวง โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจาก หน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมประเด็น หลักการพัฒนา ปัญหา ความต้องการและข้อมูล นำมาจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีแล้ว เสนอ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

3. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

4. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง พิจารณอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปี และประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีโดยให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปี ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านหลวง เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนา การดำเนินการในเรื่องของแผนเป็นไปตามระเบียบ

7. ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ ประเทศ จังหวัด อำเภอ

จากการศึกษาพบว่า ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ ประเทศ จังหวัด อำเภอ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมข้อมูลที่เกี่ยวข้องปัญหาความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง รวมทั้งสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่ฮ้อย และนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่มีโรงเรียนบ้านหลวง โรงเรียนบ้านป่าก้อ โรงเรียนป่าแดง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหลวง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านจัดสรร ร่วมกันพิจารณา ประชุมร่วมกัน คัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนา ที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่ฮ้อย นำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำ ปีต่อไปก็ประชุมร่วมกันพิจารณา ทบทวนดูว่าจากยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ยัง มีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งสามารถเพิ่มเติมโครงการหรือตัดทอนลงได้

สอดคล้องของยุทธศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการ โครงการกิจกรรมให้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงใหม่ โดยมี 7 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 3 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 4 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสานศิลปวัฒนธรรมจารีต ประเพณีส่งเสริมวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 5 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 6 ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 7 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

ตอนที่ 3 การศึกษาถึงสาเหตุปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไขในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง

อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาด้านสาเหตุปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไขในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัญหาพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมาจาก ปัญหาโดยภาพรวมของชุมชน และประชาชน กล่าวคือ

“แม้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบลจะเป็นไปตามระเบียบๆ แต่ก็ยังมีปัญหาที่สำคัญอยู่ นั่นก็คือ งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นไม่เพียงพอที่จะให้ทุกหมู่บ้านตามความต้องการของประชาชน การจัดสรรมีการแบ่งจัดสรรให้เกือบเท่ากันทุกหมู่บ้านไม่ได้มองภาพรวมของตำบลประกอบว่าหมู่บ้านไหนควรจะได้มากหรือได้น้อย ทั้งนี้ก็เพราะว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทุกหมู่บ้านต้องการโครงการเข้าหมู่บ้าน เพื่อเป็นผลงาน มากกว่าจะมองภาพรวมของตำบล”(สม อินทะยศ, 2556: สัมภาษณ์)

ซึ่งนายสมกล่าวต่อว่า “ผมมีความคิดเห็นว่าการแก้ไขปัญหาในการจัดทำแผนนั้น ควรต้องอาศัยอาจารย์ ระดับมหาวิทยาลัย มาแก้ไข ทำความเข้าใจระดับสมาชิกสภาประชาชน และผู้บริหาร ตลอดจนประชาชนทุกคน เพื่อจะได้แก้ไขได้ เพราะปัญหาดังกล่าวมันเป็นเรื่องใหญ่เกินไป มันสะสมมานานเกือบ 15 ปี สรุปก็ต้องให้ความรู้ ทำความเข้าใจประชาชนทุกคนในตำบล ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้เป็นสื่อประสานทำความเข้าใจถึงจะแก้ไขได้”(สม อินทะยศ, 2556: สัมภาษณ์)

“การจัดสรรงบประมาณในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์นั้นยังมีปัญหาอยู่ที่งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลไม่เพียงพอ และรัฐบาลอุดหนุนเงินให้ยังไม่ได้รับตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 35% ของรายได้รัฐบาล ขณะนี้ได้รับประมาณ แค่ 27% เท่านั้น”(สายฝน บัวแก้ว, 2556: สัมภาษณ์)

นายเหรียญ วงเคา กล่าวว่า “ในการแก้ปัญหาควรแก้ที่รัฐบาล รัฐบาลต้องอุดหนุนเงินให้ท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 จัดสรรเงินให้ 35% ปัญหางบประมาณก็จะไม่มี”(เหรียญ วงเคา, 2556: สัมภาษณ์)

และจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยพบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาพื้นที่ที่เป็นความต้องการของประชาชน และสามารถนำมาเป็นข้อหารือในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และสามารถสรุปปัญหาโดยภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดังนี้

1.ปัญหาด้านระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี มีปัญหา แนวทางแก้ไข

ปัญหางบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงมีเงินไม่เพียงพอ

แนวทางแก้ไข 1) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ต้องจัดสรรเงินให้แต่ละหมู่บ้านให้เพียงพอ ในการก่อสร้าง หรือทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดประชุมทำประชาคมหมู่บ้าน 2) รัฐบาลควรจัดสรรเงินให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ได้ 35% ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 เพื่อจะได้ไปจัดสรรให้แต่ละหมู่บ้านได้งบประมาณที่ เพิ่มขึ้น

ปัญหาความไม่เข้าใจแผน ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับการจัดทำแผน

แนวทางแก้ไข 1) ต้องมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ทุกคนที่เกี่ยวข้อง ให้รู้และเข้าใจอย่างแท้จริง เช่น มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ควรจัดโครงการฝึกอบรมการจัดทำแผนให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง 2) มีกิจกรรมที่เสริมความรู้ มีการเชิญผู้ที่มีความรู้เช่น อาจารย์ มหาวิทยาลัยต่าง มาให้ความรู้ 3) หรือทำ MOU กับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ หรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำแผน

2. ปัญหาด้านยุทธศาสตร์

ปัญหาไม่มียุทธศาสตร์ในการจัดทำแผนเท่าที่ควร

แนวทางแก้ไข 1) ต้องศึกษากลยุทธ์ในการจัดทำแผนให้มากเพื่อจะช่วยให้การทำแผนประสบผลสำเร็จ เช่น จัดกิจกรรมประเพณีสนุนสนานเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสนใจเข้ามาร่วมอบรมการทำแผน 2) มีการฝึกอบรมเชิงสัมมนา 3) เชิญวิทยากรที่มีความรู้และทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญมีทักษะในการจัดทำแผนมาเป็นวิทยากรในการฝึกอบรม 4) ตั้งงบประมาณ การจัดทำกลยุทธ์ 5) ทำ Mou กับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ หรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อให้ความรู้ เพราะปัจจุบัน

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงไม่มี มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่นที่เข้ามาช่วยในการจัดทำแผน

3. ปัญหาด้านคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ปัญหาคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะที่ได้รับแต่งตั้ง ไม่ค่อยให้ความสำคัญ และสนใจสักเท่าไร

แนวทางแก้ไข 1) ควรแต่งตั้งผู้ที่มีความสนใจ ผู้มีความรู้และอยากทำงานมาเป็นคณะกรรมการ2) ควรมีการทดสอบความรู้ของผู้ที่จะเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผน 3) ควรประชาสัมพันธ์ เพื่อเลือกคนที่มีความสนใจเข้ามาสมัคร4) ควรแต่งตั้งบุคคลภายนอกที่มีความรู้เข้ามาเป็นคณะกรรมการ - พัฒนา - สนับสนุน และคณะกรรมการประเมิน เพื่อจะให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มองค์กรภาครัฐ และเอกชนในพื้นที่แนวทางแก้ไข

ปัญหาไม่ค่อยเข้าร่วมประชุม

แนวทางแก้ไข1) ต้องให้อาจารย์มหาวิทยาลัย ถึงจะเหมาะสม เพราะการพูดของอาจารย์ประชาชนจะเชื่อถือและการสื่อสารจะดีกว่าเจ้าหน้าที่ๆ ที่มีประสบการณ์น้อยในการได้ตอบคำถามกับประชาชนจะเป็นแรงจูงใจให้คนเข้าร่วมประชุม 2) ต้องให้ความรู้ความเข้าใจหน่วยงาน กลุ่มองค์กรต่างๆ ในการใช้สิทธิตามระบอบประชาธิปไตย การแสดงความคิดเห็น ร่วมคิด ร่วมแก้ไข ร่วมพัฒนา

ปัญหาไม่มีต้นแบบในการจัดทำแผนแบบใหม่ ที่เรียกความสนใจจากประชาชน

แนวทางแก้ไขต้องไปศึกษาดูงาน หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อื่นๆ ที่ทำได้ดีเพื่อมาเป็นต้นแบบ

ปัญหาไม่มีมหาวิทยาลัยมาช่วยในการจัดทำแผน

แนวทางแก้ไขทำ MOU กับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ หรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ ช่วยกันในการทำงานด้านวิชาการ การให้ความรู้ ในการจัดทำแผน

ปัญหาชาวบ้านต้องหาเงินใช้ในครอบครัว โดยเฉพาะการเลี้ยงชีพ และใช้จ่ายในกิจกรรมในสังคม ในชีวิตประจำวัน ไม่สะดวกที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในบางครั้ง

แนวทางแก้ไขต้องมีค่าตอบแทน เป็นเงินให้กับประชาชน เมื่อเขาเข้าร่วมในการทำงาน ในทุกกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผน

ปัญหาหัวหน้าหน่วยงานราชการในพื้นที่ที่ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร เพราะว่าไม่กระทบกับหน่วยงาน

แนวทางแก้ไข ขอความร่วมมือกับหัวหน้าหน่วยงานราชการ และเอกชน มาเข้าร่วมประชุมหารือร่วมกันและนำเสนอถึงประโยชน์ที่หน่วยงานต่าง ๆ จะได้รับ หากเข้าร่วมทำงานในการจัดกันจัดทำแผนและปฏิบัติหน้าที่ๆ เป็นคณะกรรมการต่างๆ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง จะอุดหนุนเงินให้กับหน่วยงานดังกล่าว จึงจะเป็นแรงจูงใจให้หัวหน้าหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการทำแผน

ปัญหาหัวหน้าส่วนราชการเป็นบุคคลนอกพื้นที่ ไม่สนใจในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

แนวทางแก้ไข ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านป่าแดง ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านป่าก่อ ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นคนนอกพื้นที่ ต่อไปควรเลือกคนในพื้นที่ตำบลบ้านหลวง ที่เป็นผอ.มาอยู่

5. ปัญหาด้านงบประมาณในการจัดทำแผน

ปัญหางบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลไม่เพียงพอ และรัฐบาลอุดหนุน เงินให้ยังไม่ได้รับตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่จะอุดหนุนเงินให้ภายในปี งบประมาณ พ.ศ. 2549 35% ของรายได้รัฐบาล ขณะนี้ได้รับประมาณ แค่ 27% เท่านั้น

แนวทางแก้ไข รัฐบาลต้องอุดหนุนเงินให้ ท้องถิ่นตาม พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ 35% ปัญหางบประมาณก็จะไม่มี

ปัญหาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ไม่จัดสรรเงินให้หมู่บ้านจัดทำแผนชุมชน

แนวทางแก้ไข ต้องอุดหนุนเงินให้หมู่บ้านนำเงินไปจัดทำแผนชุมชน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่นค่าวัสดุ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าวิทยากร ฯลฯ

ปัญหางบประมาณในการจัดทำแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลน้อย

แนวทางแก้ไข ควรเพิ่มงบประมาณในการจัดทำแผนให้มากกว่าเดิม เพื่อจะทำให้การทำแผนได้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

6. ปัญหาด้านขั้นตอนในการจัดทำแผนแนวทางแก้ไข

ปัญหาด้านขั้นตอนในการจัดทำแผนประชาชนเขียนโครงไม่ถูกต้อง เช่น หลักการ และเหตุผลไม่ชัดเจน วัตถุประสงค์ไม่ถูกต้อง

แนวทางแก้ไข ต้องมีการฝึกอบรมให้ประชาชนมีความรู้และ เข้าใจในการเขียนโครงการให้ถูกต้อง

ปัญหาหน่วยงานราชการเสนอโครงการแต่ไม่มาให้ข้อมูลในสภา เพราะสภาต้องพิจารณาโครงการด้วย

แนวทางแก้ไข ในขั้นตอนการเสนอโครงการ ควรให้หน่วยงานมาให้ข้อมูลรายละเอียดของโครงการ เหตุผล ความจำเป็นที่เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้สมาชิกได้พิจารณาได้ถูก บางทีหากเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี สภาอาจพิจารณางบประมาณให้สูงขึ้นได้

ปัญหา ไม่มีการทำโครงการ บรรจุไว้ในแผน การส่งเสริมโครงการ กิจกรรมของกลุ่มเพาะเห็ดหอม กลุ่มอนุรักษ์ป่าไม้ และกลุ่มหมู่บ้านพอเพียง ซึ่งเป็นกลุ่มที่สำคัญที่มีความเข้มแข็งในชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มเพาะเห็ดหอม และหมู่บ้านพอเพียงที่ได้รับรางวัล ระดับภาคเหนือ

แนวทางแก้ไข ควรมีการทำโครงการ บรรจุไว้ในแผน ของกลุ่มที่มีการทำงานอย่างเข้มแข็งเพื่อเป็นการ ส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มเพาะเห็ดหอม กลุ่มอนุรักษ์ป่าไม้ และกลุ่มหมู่บ้านพอเพียง ให้มีการส่งเสริมอย่างจริงจัง ไม่ว่างงบประมาณ วัสดุ ฯลฯ เพราะกลุ่มต่างๆ ดังกล่าว เป็นกลุ่มที่มีการทำงานกันอย่างจริงจัง เป็นกลุ่มที่มีการส่งเสริมอย่างเข้มแข็งของชุมชน ขาดแต่การสนับสนุนเงินงบประมาณ อย่างเหมาะสมให้กับแหล่งเรียนรู้ทั้ง 3 แหล่ง

ปัญหาโครงการกิจกรรมของกลุ่มประชาชนในหมู่บ้านไม่มีการเสนอเข้ามา

แนวทางแก้ไข ควรส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนในการทำกิจกรรม โดยเสนอโครงการเข้ามาไว้บรรจุในแผน

ปัญหา การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาถูกต้องแต่โครงการหรือกิจกรรมดำเนินการไม่ชัดเจน ไม่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์

แนวทางแก้ไข การจัดทำโครงการต้องมีความชัดเจน เช่น นโยบายยาเสพติด โครงการต้องมีการทำงานอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำงานโครงการเสร็จแล้วหยุด ควรมีแผนการทำงานในระยะยาวเพราะในเรื่องของยาเสพติด ต้องมีการทำงานต่อเนื่อง จนกว่าจะตอบวัตถุประสงค์ได้ ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

ปัญหา การประเมินผล ของการดำเนินการตามแผนไม่ได้ทำกันอย่างจริงจัง

แนวทางแก้ไข ควรให้ความรู้แก่คณะกรรมการประเมินผล ถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ และผลประโยชน์จากการทำงานกันอย่างจริงจัง ว่าการทำงานจริงจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และคนทั้งตำบลบ้านหลวง

ปัญหา การเก็บข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ สังคม ของตำบลบ้านหลวงยังไม่ละเอียด ไม่สมบูรณ์

แนวทางแก้ไข การเก็บข้อมูลต่าง ๆ ควรมีการจัดเก็บ ให้ครบ และครอบคลุม เพื่อจะได้เป็นข้อมูลวิเคราะห์ในการพัฒนาตำบลบ้านหลวงได้อย่างถูกต้อง อาจมีการจ้างเก็บข้อมูล โดยว่าจ้างประชาชนในพื้นที่เก็บข้อมูลก็ได้ การจัดเก็บข้อมูลทั้งข้อมูลภายในองค์กรและข้อมูลภายนอกเพื่อสามารถ นำวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคโดยใช้เทคนิค SWOT

ปัญหา โครงการเพื่อดำเนินการเพื่อตอบวิสัยทัศน์ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงมีน้อยมาก ไม่สามารถตอบวิสัยทัศน์ได้ ชุมชนเกษตร แหล่งเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

แนวทางแก้ไข ควรทำโครงการให้มีความเหมาะสมเพื่อตอบวิสัยทัศน์ โครงการสอดคล้องกับแนวทางพัฒนา ทำรายละเอียดโครงการเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบและตัวชี้วัดความสำเร็จให้ชัดเจน จนกว่าจะตอบวิสัยทัศน์ได้

7. ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ ประเทศจังหวัดอำเภอ สอดคล้องด้านไหนอย่างไร แนวทางแก้ไข

ปัญหา ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 1 ด้านโครงสร้างพื้นฐานมีการดำเนินการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงใหม่ แต่งบประมาณขององค์การฯ ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนที่ต้องการใช้ เช่นการก่อสร้างถนน การขุดลอก โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ แนวทางการพัฒนา ควรมีการจัดสรรงบประมาณจากกรมส่งเสริมให้มากกว่านี้ เพื่อจะดำเนินการโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างเต็มที่ควรมีการทำโครงการขุดลอกลำน้ำสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง

ปัญหา ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงใหม่ แต่โครงการ ไม่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ด้านนี้เท่าที่ควรแนวทางการแก้ไข ควรทำโครงการให้มีความชัดเจน จนกว่าจะตอบยุทธศาสตร์ในเรื่องนี้ให้ได้ โดยมีการประเมินผล และดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะได้ผลตามวัตถุประสงค์วิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง คือ ชุมชนเกษตร แหล่งเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพชีวิตที่ดีเพราะขณะนี้วิสัยทัศน์ ยังไม่ได้คำตอบ ที่ชัดเจน แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 3ปี ได้

กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ตั้งแต่ปี 55 - 59 ปัจจุบันปี 2557 และควรจัดทำโครงการชุมชนเกษตร แหล่งเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ปัญหา ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 3 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างยั่งยืนมีความสอดคล้อง แต่กิจกรรมที่ทำ มีโครงการปลูกป่าในตำบลบ้านหลวง เพียงโครงการเดียว ไม่มีการออกไปตรวจดูป่าว่า ป่าที่ปลูกไปแล้วมีสภาพเป็นอย่างไร เช่น ตายหรือไม่ สภาพโดยรวมเป็นอย่างไรไม่ได้มีการประชุม ให้ความสนใจการทำงาน ของชุมชนอนุรักษ์ป่าไม้ บ้านใหม่โพธิ์งาม ที่มีการทำงานในเรื่องนี้แนวทางแก้ไข ควรมีกิจกรรมที่ มีการดูแลทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน กันอย่างจริงจัง ควรมี การทำงานเชิงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนประชาชนในตำบลบ้านหลวง ควรมีการทำงานร่วมกับชุมชนอนุรักษ์ป่าไม้บ้านใหม่โพธิ์งามที่ได้ดีในระดับหนึ่ง ให้ความ เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป และควรจัดโครงการสำรวจผืนป่าขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง

ปัญหา ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 4 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสาน ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีส่งเสริมวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์การฯ ได้จัดทำโครงการรดน้ำ คำหัวผู้สูงอายุ โครงการปลูกป่าชุมชนบ้านใหม่โพธิ์งาม อุดหนุนเงินให้ประเพณีกินข้าวใหม่ไข่แดงให้พี่น้องบนดอย งานสลากภัตร กินวอ และอื่นๆ ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ที่ 4 เป็น อย่างดี

ปัญหา ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 5 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนมีการ ทำงานที่สอดคล้อง เช่น การบริการน้ำในช่วงหน้าแล้ง การเผ่าระวังไฟ การอบรมผู้ติดยาเสพติด ฯลฯ ในระดับหนึ่ง ยังไม่มีความชัดเจน เพราะไม่มีโครงการไหนที่ได้ดำเนินการ ที่ส่งผลต่อการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ได้ดีเท่าที่ควรแนวทางแก้ไข ควรจัดทำโครงการ เพื่อส่งเสริม คุณภาพชีวิตที่ดี เช่น การฝึกอบรมอาชีพ ที่ส่งเสริมให้ผู้เข้าฝึกอบรมฝึกแล้วๆ นำไปปฏิบัติ และยึด เป็นอาชีพได้ ปัจจุบันไม่มีโครงการประเภทนี้ หากทำจะเป็นอาชีพ ซึ่งอาจเป็นทางเลือกหนึ่งได้ ประกอบกับขณะนี้ประชาชนมีอาชีพเสริมไม่ก็คน บางคนก็ไม่มี ควรมีอาชีพเสริมเพื่อให้ ประชาชนมีงานทำเพื่อให้มีเงินใช้จุนเจือครอบครัว

ปัญหา ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 5 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนมี ความสอดคล้อง ในระดับหนึ่ง เช่น ส่งเสริมศูนย์เด็กเล็ก ปัจจุบันศูนย์เด็กเล็กขององค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านหลวงมี อยู่ 9 ศูนย์

1. ศูนย์เด็กเล็กบ้านโล๊ะป่าไคร้
2. ศูนย์เด็กเล็ก บ้านห้วยม่วง

3. ศูนย์เด็กเล็ก บ้านห้วยมะเฟือง
4. ศูนย์เด็กเล็ก บ้านสันห้าง
5. ศูนย์เด็กเล็ก วัดศรีสองเมือง
6. ศูนย์เด็กเล็ก บ้านหลวง
7. ศูนย์เด็กเล็ก วัดสว่างพัฒนา
8. ศูนย์เด็กเล็ก บ้านป่าแดง
9. ศูนย์เด็กเล็ก วัดป่าแดง

รวมศูนย์เด็กเล็ก 9 ศูนย์ ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ไม่ได้รวมไว้ด้วยกัน ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการดูแล และอื่นๆแนวทางแก้ไข ควรทำประชาคม เพื่อรวบรวมศูนย์เด็กเล็กไว้ด้วยกัน เพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็ก ซึ่งต่อไปก็จะเป็นอนาคตที่ดี ต่อตำบลบ้านหลวง และประเทศชาติ ประกอบกับสอดคล้องกับคณะกรรมการประเมินแผนที่เสนอให้ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง รวมศูนย์ไว้จุดเดียวกัน

ปัญหา ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 6 ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง มีการทำงานร่วมกับหมู่บ้านมีการอุดหนุนเงินให้คณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนดูแลในเรื่องการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อยทุกปี แต่การทำงานไม่มีการประเมินการทำงานร่วมกันว่าการได้รับเงินอุดหนุนไปแล้วทำงานแล้วได้ระดับไหน มีอะไรที่จะต้องแก้ไข ส่งเสริมด้านไหนอีก และอื่นๆหรือไม่ ไม่มีการเรียกประชุมร่วมกันแนวทางแก้ไข ควรมีการประชุมเพื่อประเมินโครงการ เพื่อจะได้ร่วมกันทำงานให้ยุทธศาสตร์ด้านนี้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

ปัญหา ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 7 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีการทำงานที่สอดคล้อง ได้มีการทำงานได้ดีในระดับหนึ่ง เช่นมีการแต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อ จัดจ้างทุกโครงการที่เป็นโครงการสอบราคา มีการประกาศสอบราคาจัดซื้อจัดจ้างแจ้งให้ผู้มีอาชีพรับจ้าง อาชีพขาย แจ้งให้อำเภอ จังหวัด สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สถานีวิทยุประกาศประชาสัมพันธ์ การดำเนินการเน้นความโปร่งใสทุกระบวนการ แต่การทำงานในด้านปฏิบัติ ประชาชนยังขาดความสนใจ เช่นมาร่วมตรวจสอบการก่อสร้างถนน ระหว่างที่ผู้รับจ้างกำลังปฏิบัติงาน และงานก่อสร้างประเภทอื่นๆ ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง แต่ประชาชนที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ ยินดีเห็นเอกสารให้เมื่องานเสร็จ แนวทางแก้ไข ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 7 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงทำได้ดี แต่ประชาชนควรจะมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการก่อสร้าง ระหว่างทำด้วย แนวทางแก้ไขโดยทำการฝึกอบรมประชาคมให้เห็นถึงความสำคัญของการเป็นคณะกรรมการ

ในการร่วมตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เรื่องการบริหารจัดการที่ดี ในเรื่องความโปร่งใสในการก่อสร้าง เป็นต้น

สรุป การทำงานมีความสอดคล้องกับประเทศ จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่เอย แต่กิจกรรมที่ทำหรือโครงการมีน้อย ไม่มีการประเมินผลการดำเนินงานโครงการว่าทำได้ระดับไหน มีปัญหาอะไร และแนวทางแก้ไข ปรับปรุง ไม่มีการประเมิน จึงไม่ทราบผลงาน

**ตอนที่ 4 การศึกษาหากลยุทธ์ที่สำคัญเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางจัดทำและ
พัฒนาแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง
อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ให้เป็นแผนที่ดี
มีความถูกต้องเหมาะสม**

จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ข้อ 3 การศึกษาหากลยุทธ์ที่สำคัญเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางจัดทำและพัฒนาแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแผนที่มีความถูกต้องเหมาะสมได้ดังนี้

ตาราง 1 กลยุทธ์การจัดทำแผนยุทธศาสตร์

กลยุทธ์การจัดทำแผนยุทธศาสตร์	
ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 1	จุดแข็งคือ มีระบบสาธารณูปโภคเชื่อมโยงทั้งตำบล และมีบุคลากรที่มี
ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน	ความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงานก่อสร้างปรับปรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน
	โอกาส คือ พื้นที่รับผิดชอบของตำบลบ้านหลวง เป็นพื้นที่ขนาดกลาง ทำให้วางแผนด้านโครงสร้างพื้นฐานดำเนินการได้ครอบคลุมในทุกพื้นที่

ตาราง 1 (ต่อ)

กลยุทธ์การจัดทำแผนยุทธศาสตร์	
	จุดอ่อน คือ ถนนที่มีอยู่ในพื้นที่เป็นของกรมทางหลวงชนบท ที่ยังไม่ได้ถ่ายโอนให้ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เมื่อถนน เสีย เกิดการชำรุดเสียหาย การขนส่งพืชผัก ทางรถเกะตรไม่สะดวก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงไม่สามารถปรับปรุงซ่อมแซมได้ เพราะระเบียบกฎหมายยังไม่ได้ถ่ายโอนให้ อุปสรรค คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดกลาง และเป็นแหล่งประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม เป็นส่วนใหญ่ ทำให้รายได้ที่เก็บได้จากอาชีพเกษตรกรรม ไม่เพียงพอกับการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน
ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืน	จุดแข็งคือ ตำบลบ้านหลวงเป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก โอกาส คือ ผลผลิตของชุมชนและกลุ่มอาชีพภายในตำบลบ้านหลวง มีโอกาสได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่ จุดอ่อน คือ ตำบลบ้านหลวง ขาดการมีส่วนร่วมของราษฎรในพื้นที่ ในการจัดตั้งกลุ่มในการประกอบอาชีพทำให้ไม่สามารถต่อรองราคากับกลุ่มผู้ค้านอกตำบลได้ ขาดทักษะและการต่อยอดของผลิตภัณฑ์ในชุมชน ขาดตลาดรองรับสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน อุปสรรค คือ สภาพการณ์ทางด้านเศรษฐกิจภายในประเทศ ปัญหาการเมืองเกิดความไม่แน่นอนทางการเมืองและนโยบายทางการค้า เศรษฐกิจภายในและต่างประเทศ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 3 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์อย่างยั่งยืน	จุดแข็งคือ ตำบลบ้านหลวง เป็นผืนป่าขนาดใหญ่ เป็นแหล่งต้นน้ำ ทั้งยังเป็นแหล่งสร้างรายได้ของตำบล จากผลผลิตจากผืนป่า มีพื้นที่ป่าชุมชน โอกาส คือ ประชาชนในตำบลบ้านหลวงให้ความร่วมมือในการจัดสรรวางแผนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและกันเขตป่าชุมชนโดยชุมชน จุดอ่อน คือ พื้นที่ตำบลบ้านหลวง เป็นพื้นที่ป่าขนาดใหญ่ต่อการเกิด

ตาราง 1 (ต่อ)

กลยุทธ์การจัดทำแผนยุทธศาสตร์	
	ไฟฟ้า ทำให้ไม่สามารถดูแลพื้นที่ป่าได้ไม่ครอบคลุมทั่วถึง ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติลดน้อยลง อุปสรรค คือ ตำบลบ้านหลวงได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมของโลกเปลี่ยนแปลงไปทำให้ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล
ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 4 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสานศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีส่งเสริมวิถีชีวิตภูมิปัญญาท้องถิ่น	โอกาส คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สนับสนุนด้านวัฒนธรรมและศาสนาอย่างต่อเนื่อง จุดอ่อน คือ ขาดการประสานงานระหว่างราษฎรที่เป็นชาวพื้นราบและราษฎรชาวไทยภูเขาซึ่งถือศาสนาคริสต์ อุปสรรค คือ เนื่องจากสภาพการณ์เมือง การรับศิลปวัฒนธรรมจากต่างประเทศ ทำให้เห็นนโยบายทางด้านสังคม เกิดการเปลี่ยนแปลงในแนวทางปฏิบัติ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 5 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน	จุดแข็งคือ ตำบลบ้านหลวงมีสถานีนอนมัยที่ให้บริการด้านสาธารณสุขที่ครอบคลุมอย่างทั่วถึง และมีความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของโรงเรียนชุมชน มีการประกันคุณภาพทางการศึกษา โอกาส คือ มีการสนับสนุนงบประมาณด้านสาธารณสุข และด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จุดอ่อน คือ ตำบลบ้านหลวงเป็นตำบลเล็กๆ มีราษฎรที่เป็นชนเผ่า การเข้าถึงคุณภาพชีวิตของราษฎร น้อยเพราะเหตุเป็นพื้นที่ห่างไกล ประชาชนไม่ให้ความสำคัญทางการศึกษา ไม่ยอมศึกษาเล่าเรียนตามกฎหมายกำหนด ประชาชนพึ่งพาอาศัยพิศ และสารเคมีในการทำเกษตรกรรม อุปสรรค คือ จากสภาพการณ์ในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงไปของโลกทำให้เกิดผลกระทบในด้านคุณภาพชีวิต โดยที่ราษฎรในพื้นที่ไม่รู้และไม่ได้เตรียมการป้องกัน ความแตกต่างด้านประเพณีชนเผ่า

ตาราง 1 (ต่อ)

กลยุทธ์การจัดทำแผนยุทธศาสตร์	
ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 6 ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย	จุดแข็งคือ มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ มีการจัดตั้งอาสาสมัครรักษาความปลอดภัยประจำหมู่บ้าน และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนทำให้เกิดความเข้มแข็งของการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โอกาส คืออาสาสมัครการรักษาความปลอดภัยตำบลบ้านหลวงได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่ จุดอ่อน คือ อาสาสมัครการรักษาความปลอดภัยของตำบลบ้านขาดสวัสดิการ อุปสรรค คือ สภาพการณ์ทางด้านทางการเมือง ภายในประเทศเกิดความไม่แน่นอนทั้งนโยบายและงบประมาณที่จะสนับสนุน
ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 7 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	จุดแข็งคือ ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองค่อนข้างสูง และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม โอกาส คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนส่งเสริมความเข้าใจในระบบประชาธิปไตย สืบตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงความเข้าใจในการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน จุดอ่อน คือ ในด้านการบริหาร ราษฎรมีการตื่นตัวทางการเมือง แต่ยังมีเข้าใจ ในสิทธิตามรัฐธรรมนูญ อุปสรรค คือเนื่องจากสภาพการณ์ทางการเมือง เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้ส่งผลกระทบต่อการบริหารชุมชน ไม่กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปอย่างไม่เต็มที่

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ทั้ง 7 ได้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค จึงได้คิดค้นกลยุทธ์ที่สำคัญเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางจัดทำและพัฒนาแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแผนที่มีความ ถูกต้องเหมาะสมตามยุทธศาสตร์ต่างๆ ได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนา ที่ 1 ด้านโครงสร้างพื้นฐานหากดำเนินโครงการ ดังต่อไปนี้ จะเป็นการแก้ไขปัญหาได้ โครงการที่ต้องดำเนินการมีดังนี้

1. โครงการก่อสร้างระบายน้ำพร้อมฝापิด บริเวณถนนสายหลัก หมู่ 1 บ้านหลวง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำให้ดียิ่งขึ้นลดปัญหาน้ำท่วมขังระบายน้ำ ค.ส.ล.กว้าง 0.60 เมตร ยาว 870 เมตร ลึก 0.60 เมตร ตามแบบ อบต.บ้านหลวงงบประมาณ 2,140,200 บาท
2. โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านหลวงหมู่ 1 เชื่อมบ้านป่าแดด หมู่ 2 กว้าง 4.00 ม. ยาว 618 เมตร หนา 0.15 เมตร ตามแบบ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง งบประมาณ 1,297,800 บาท
3. โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กบริเวณหน้าศูนย์เด็กเล็กบ้านไล่ป่าไคร้ หมู่ 3 เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านมีเส้นทางคมนาคมในการเดินทางได้อย่างสะดวก ปลอดภัย ถนนคสล. กว้าง 4 เมตร ยาว 400 เมตร หนา 0.15 หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1,600 ตารางเมตร งบประมาณ 960,000 บาท
4. โครงการก่อสร้างถนน ค.ส.ล. จากหมู่ 3 - หมู่ 4 เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านมี เส้นทางคมนาคมในการเดินทางได้อย่างสะดวก ปลอดภัยถนนคสล. กว้าง 4 เมตรยาว 926 เมตร หนา 0.15 ตามแบบ อชม.011จำนวน 1 สายงบประมาณ 1,944,600 บาท
5. โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. รูปตัววีบริเวณลำเหมืองข้างถนนสายบ้านหลวงเชื่อมป่าก่อ หมู่ 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำลดปัญหาน้ำท่วมขังรางระบายน้ำคสล. กว้าง 1.00 เมตร ยาว 1250 เมตร สูง 1.00 เมตร หนา 0.08 เมตร งบประมาณ 1,750,000 บาท
6. โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กในหมู่บ้าน ซอย10 หมู่ 5 เพื่อเพิ่มความสะดวกปลอดภัยให้แก่ประชาชนในการเดินทางประกอบกิจกรรมทางสังคมถนนคสล. กว้าง 4 เมตรยาว 379 เมตร หนา 0.15 เมตร รือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1516 ตารางเมตร งบประมาณ 803,480 บาท
7. โครงการสร้างสะพาน คสล. บริเวณหลังวัด หมู่6เพื่อแก้ไขปัญหาการเดินทางของประชาชนให้ได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้นก่อสร้างสะพานกว้าง 7.00 เมตรยาว 12 เมตร สูง 2.50 เมตรหรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 84 ตารางเมตร งบประมาณ1,092,000 บาท

8. โครงการก่อสร้างขยายไหล่ทาง ถนน คสล. เชื่อม หมู่ 7 - หมู่ 1 เพื่อขยายช่องทางการจราจรให้ประชาชนผู้ใช้เส้นทาง ได้รับความสะดวกปลอดภัยไหล่ทางถนนกว้างข้างละ 1 เมตรยาว 3,370 เมตร หนา 0.15 หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 3,370 ตารางเมตร งบประมาณ 2,540,000 บาท

9. โครงการขยายไหล่ทางถนน ค.ส.ล. ถนนสายหลักหมู่ 8 บ้านใหม่ทรายคำเพื่อขยายช่องทางการจราจรให้ประชาชนผู้ใช้เส้นทาง ได้รับความสะดวกปลอดภัยขยายไหล่ทางถนนกว้าง 1.00 เมตร ยาว 929 เมตร หนา 0.15 หรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1,858 ตารางเมตรงบประมาณ 975,450 บาท

10. โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. รูปตัววีบริเวณถนนไปบ้านจะโตะหมู่ 9 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำให้ดียิ่งขึ้นลดปัญหาน้ำท่วมขังรางระบายน้ำค.ส.ล.กว้าง 0.80 เมตร ยาว 1,500 เมตร สูง 0.80 เมตร หนา 0.08 เมตรงบประมาณ 2,250,000 บาท

11. โครงการก่อสร้างถนน คสล. บริเวณบ้านโป่งแม่น้ำวางถึงบ้านโป่งพัฒนาหมู่ 10 เพื่อให้การคมนาคมภายในหมู่บ้านมีความสะดวกปลอดภัยเพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าทางการเกษตรถนนคสล. กว้าง 7.00 เมตรยาว 700 เมตรหนา 0.15 เมตรหรือมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 4,900 ตารางเมตรงบประมาณ 2,940,000 บาท

12. โครงการก่อสร้างถนนลาดยางสายบ้าน หมู่ที่ 3 บ้านสันห้างโละป่าไค้ตำบลบ้านหลวงถึงบ้านขุนสรวยตำบลว้าอำเภอแม่สรวย จ.เชียงรายเพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านมีถนนสำหรับการคมนาคมได้อย่างสะดวกเพื่อการประกอบกิจกรรมการส่งมอบการคมนาคมท่องเที่ยวและเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกลาดยางระยะทาง 10 กม.ขนาดผิวจราจรกว้าง 6 เมตร ไหล่ทางข้างละ 1 เมตร พร้อมสะพาน ขนาดกว้าง 7 เมตร ยาว 20 เมตร จำนวน 1 สาย งบประมาณ 31,000,000 บาท ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ไม่ต่ำกว่า 3,222 ครัวเรือน สามารถสัญจรได้สะดวกจากเวลา 50 นาที เหลือเวลา 30 นาที

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืนหากดำเนินโครงการดังต่อไปนี้ จะเป็นการแก้ไขปัญหาได้ โครงการที่ต้องดำเนินการมีดังนี้

1. โครงการเพิ่มศักยภาพศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเชิงคุณธรรมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้จำหน่าย แลกเปลี่ยนสินค้าภายในตำบลจัดเป็นแหล่งเรียนรู้จำหน่ายแลกเปลี่ยนสินค้า แก่ผู้สนใจ รวมทั้งเป็นศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่นงบประมาณ 250,000 บาท

2. โครงการขับเคลื่อนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตำบลบ้านหลวงเพื่อให้ประชาชนนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันจัดการอบรมให้ความรู้เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงแก่คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้สนใจ งบประมาณ 60,000 บาท

3. โครงการการฝึกอบรมการซ่อมเครื่องยนต์การเกษตรกรรมให้กับกลุ่มเกษตรกรตำบลบ้านหลวงเพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถซ่อมแซมเครื่องยนต์การเกษตรกรรมของตนเองและของสมาชิกภายในกลุ่มจัดฝึกอบรมการซ่อมแซมเครื่องยนต์การเกษตรให้แก่กลุ่มเกษตรกร งบประมาณ 50,000 บาท

4. โครงการก่อสร้างตลาดสดตำบลบ้านหลวงเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมสินค้าในตำบลและอำนวยความสะดวกในการติดต่อให้แก่ผู้ขายและผู้ซื้อเพื่อขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้าของกลุ่มอาชีพในตำบลก่อสร้างตลาดสดจำหน่ายสินค้ากว้าง 8 เมตร ยาว 18 เมตร สูง 3.5 เมตรตามแบบอบต.บ้านหลวงงบประมาณ 450,000 บาท

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 3 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน หากดำเนินโครงการ ดังต่อไปนี้ จะเป็นการแก้ไขปัญหาได้ โครงการที่ต้องดำเนินการมีดังนี้

1. โครงการก่อสร้างแหล่งเรียนรู้สวนป่า เพื่อการศึกษาเฉลิมพระเกียรติหมื่นที่ 4 (ร่วมกับโรงเรียนบ้านป่าก่อ) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติให้ประชาชนและนักเรียนผู้สนใจศึกษาจัดตั้งแหล่งเรียนรู้สวนป่าจำนวน 1 แห่งงบประมาณ 350,000 บาท

2. โครงการจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือดับไฟป่าเพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านได้มีอุปกรณ์และเครื่องมือดับไฟป่าโดยจัดซื้ออุปกรณ์เพิ่มประสิทธิภาพในการดับไฟป่างบประมาณ 450,000 บาท

3. โครงการก่อสร้างหอสังเกตการณ์ไฟป่า เพื่อให้มีสถานที่เฝ้าระวังป้องกันไฟป่าในพื้นที่ก่อสร้างหอดูไฟป่าขนาดความสูง 18 เมตร จำนวน 1 แห่ง ตามแบบอบต.ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีการเฝ้าระวังไฟป่าจากหอดูไฟป่าจำนวน 1 แห่งงบประมาณ 400,000 บาท

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 4 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสานศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีส่งเสริมวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นหากดำเนินโครงการ ดังต่อไปนี้ จะเป็นการแก้ไขปัญหาได้ โครงการที่ต้องดำเนินการมีดังนี้

1. โครงการปรับปรุงศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นวัดสว่างไพบูลย์ หมู่ที่ 2 บ้านป่าแดดเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ประชาชนผู้สนใจ

ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ผู้สนใจด้านข้อมูลวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่เด็กเยาวชน และผู้สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพงบประมาณ400,000บาท

2. โครงการสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลบ้านหลวงเพื่อเป็นการ สืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไปจัดเสวนานิทรรศการ เพื่อถ่ายทอด ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูไม่ให้ สูญหายไปงบประมาณ320,000บาท

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 5 ด้านการพัฒนากฎหมายชีวิตของประชาชนหากดำเนิน โครงการ ดังต่อไปนี้ จะเป็นการแก้ไขปัญหาได้ โครงการที่ต้องดำเนินการมีดังนี้

1.โครงการก่อสร้างศูนย์เด็กเล็กไว้จุดเดียว จากที่กระจัดกระจาย 9ศูนย์ นำมา รวมกัน เพื่อให้การบริหารจัดการง่ายขึ้น เพื่อให้เด็กมีพัฒนาเหมาะสมกับวัย เพิ่มทักษะการเรียนรู้ เล็ก งบประมาณก่อสร้างงบประมาณ 2,500,000บาท

2. โครงการก่อสร้างห้องสมุดชุมชนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และข้อมูลข่าวสารของ หมู่บ้านก่อสร้างห้องประชุมขนาดกว้าง 6.0 เมตรยาว10 เมตรสูง 3.0 เมตร หรือมีพื้นที่ไม่น้อย กว่า 36 ตารางเมตรประชาชนในหมู่บ้านได้เรียนรู้และค้นคว้าหาข้อมูลข่าวสารของสังคมจาก ห้องสมุดงบประมาณ362,000.00บาท

3.โครงการรณรงค์ป้องกันโรคติดต่อภายในเขตอบต.บ้านหลวงเพื่อเป็นสร้าง จิตสำนึกในการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนเพื่อป้องกันการระบาดของโรคติดต่อภายในชุมชน ดำเนินการรณรงค์ป้องกันตามมาตรฐานการป้องกันโรคระบาดและโรคติดต่อภายในตำบลจำนวน ไม่น้อยกว่า งบประมาณ 250,000 บาท

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 6 ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความ สงบเรียบร้อยหากดำเนินโครงการดังต่อไปนี้ จะเป็นการแก้ไขปัญหาได้ โครงการที่ต้องดำเนินการมี ดังนี้

1.โครงการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลบ้านหลวง เพื่อเป็นการ พัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการหมู่บ้านอบรมการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้าน งบประมาณ200,000บาท

2.โครงการอบรมฝึกทบทวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตำบลบ้านหลวง เพื่อให้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตำบลบ้านหลวงมีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่จัดอบรม หลักสูตรทบทวนอปพร.ตำบลบ้านหลวงไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง / ปีงบประมาณ100,000บาท

3. โครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนตำบลบ้านหลวงเพื่อให้การบริหารจัดการระบบบริการและการปกครองภายในหมู่บ้านมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อชุมชนจัดฝึกอบรมระบบการบริหารและการปกครองทักษะศึกษาดูงานให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้านกำนันผู้ใหญ่บ้านงบประมาณ250,000บาท

4. โครงการจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะ ขนส่งรถยนต์ตรวจการศูนย์อปพร.ให้แก่ศูนย์อาสาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตำบลบ้านหลวงเพื่อให้ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตำบลบ้านหลวงได้มีรถยนต์ยานพาหนะตรวจการในการป้องกันรักษาความปลอดภัยและบรรเทาสาธารณภัยจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะขนส่งรถยนต์สำหรับการตรวจรักษาความปลอดภัยในพื้นที่จำนวน 1 คัน 1. เป็นรถยนต์แบบคอนกรีต 2. ติดตั้งไฟสัญญาณกระพริบขอทางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันบรรเทาภัย 3. เป็นรถยนต์แบบขับเคลื่อนโดยเพลาน้ำ 2 ล้อดีเซล 4. 2 เพล 4 ล้อยาง 4 เส้น 5. จำนวน 4 คัน ความจุไม่น้อยกว่า 2,499 c.c งบประมาณ 700,000บาท

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 7 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหากดำเนินโครงการ ดังต่อไปนี้ จะเป็นการแก้ไขปัญหาได้ โครงการที่ต้องดำเนินการมีดังนี้

1. โครงการจัดอบรมเพิ่มประสิทธิภาพคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ พนักงานจ้างลูกจ้างประจำและแกนนำหมู่บ้านเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะผู้บริหาร พนักงานจ้างลูกจ้างประจำและแกนนำหมู่บ้านจัดอบรมให้ความรู้ด้านการปฏิบัติงานจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง/ปีงบประมาณ350,000บาท

2. โครงการฝึกอบรมบุคลากรท้องถิ่นตามแผนการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นงบประมาณ 100,000บาท

3. โครงการอบรมให้ความรู้การเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้แก่คณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ พนักงานจ้างลูกจ้างประจำและแกนนำหมู่บ้านเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนจัดอบรมให้ความรู้ด้านการปฏิบัติงานจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง/ปีงบประมาณ350,000บาท

4. โครงการจัดซื้อรถกู้ชีพกู้ภัยฉุกเฉิน (EMS) พร้อมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเพื่อลดความสูญเสียหรือความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่เกิดจากสาธารณภัยหลากหลายรูปแบบรถกู้ชีพกู้ภัย (EMS) พร้อมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลจำนวน 1 คัน งบประมาณ 1,500,000บาท

สรุปจากผลการศึกษาหลังจากที่ได้วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ต่างๆ ได้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค จึงได้คัดค้นกลยุทธ์ที่สำคัญเพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหา เพื่อเป็นแนวทางจัดทำและพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนางานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัด เชียงใหม่ ให้เป็นแผนที่มีความถูกต้องเหมาะสมแต่ละยุทธศาสตร์ต้องดำเนินโครงการดังนี้ จึงจะเป็นกลยุทธ์ที่ดีในการแก้ไขปัญหาได้

ยุทธศาสตร์การพัฒนา ที่ 1 ด้านโครงสร้างพื้นฐานต้องดำเนินโครงการ จำนวน 13 โครงการ ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืนหากดำเนินโครงการต้องดำเนินโครงการ จำนวน 4โครงการ ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 3 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ต้องดำเนินโครงการ จำนวน 3 โครงการ ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 4 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสานศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีส่งเสริมวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้องดำเนินโครงการ จำนวน 2โครงการ ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 5 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ต้องดำเนินโครงการ จำนวน 3โครงการ ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 6 ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ต้องดำเนินโครงการ จำนวน 4โครงการ ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 7 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ต้องดำเนินโครงการ จำนวน 4โครงการ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแผนที่มีความถูกต้องเหมาะสม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายพนักงานส่วนตำบลและฝ่ายปกครองท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงอำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 39 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง การศึกษาจากเอกสารและการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากการศึกษาจากเอกสารและการสนทนากลุ่ม นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการจำแนกประเภทข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะตามลำดับ ได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษากการพัฒนาแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการศึกษาจากเอกสาร ที่ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแบบมีส่วนร่วมของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบลเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ทุกครั้ง โดยก่อนจะมีการจัดทำจะมีการพูดคุยกันของฝ่ายบริหารก่อนทุกครั้ง เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่างๆ

ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงทุกครั้งที่ผ่านมาได้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ถูกต้องตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และมีการดำเนินการ เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว และในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ และกลุ่มองค์กรเอกชน ได้ยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน เช่นเข้ามาประชุมทุกครั้งเมื่อมีการจัดทำแผน เป็นไปตามกำหนดการที่ทาง องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด

เรื่องงบประมาณในการจัดทำแผนนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณเรื่องสวัสดิการพนักงานที่ออกไปจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง มีการจัดทำเป็นไปตามขั้นตอนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ ทุกประการ ยึดถือปฏิบัติตามระเบียบ แต่ละขั้นตอนมีการดำเนินการอย่างถูกต้อง โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผน คณะกรรมการสนับสนุน และคณะกรรมการพัฒนายึดถือการปฏิบัติตามระเบียบฯ

สาเหตุปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไขในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงส่วนใหญ่พบว่าจะมีปัญหา เรื่องงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบลยังไม่อุดหนุนเงินให้ท้องถิ่น 35% ตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจรัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณตามที่กำหนดให้แต่ละหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านแต่ละปี ได้หมู่บ้านประมาณ 3-4 แสนบาท เป็นประจำทุกปี

ไม่ใช่รอรับเงินอุดหนุนจากหน่วยงานอื่นเช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด งบประมาณของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

และจากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นก็ได้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ดังนี้ การทำแผนพัฒนาควรมีหน่วยงานกลางมาช่วยให้ความรู้ ความ เข้าใจ เพราะประชาชนในขณะนี้แยกแบ่งออกเป็นสองฝ่าย ต้องการคนกลางมาช่วยบริหารจัดการใน เรื่องที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน องค์การ ตลอดจนภาคประชาชนในตำบลบ้านหลวง ต้องมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนากันอย่างจริงจัง ร่วมคิด ร่วมพัฒนา ร่วมประเมินติดตาม ตรวจสอบ มีการ ทำประชาคม ฟังความคิดเห็นของชาวบ้านว่าการจัดทำแผนพัฒนาเป็นอย่างไร เช่น การดำเนินการ ทำแผน การประเมิน การตรวจสอบ ประชาชนคิด กันอย่างไร และเสนอความคิดกันอย่างไรการ ติดตามประเมินผลไม่ได้ทำอย่างจริงจัง ควรทำ และต้องทำวิสัยทัศน์ องค์การบริหารส่วนตำบล “ชุมชนเกษตร แหล่งเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพชีวิตที่ดี” ขณะนี้ยังตอบโจทย์ไม่ได้ดี ควรต้อง ประเมินและควรทำอย่างจริงจัง ควรมีโครงการที่ทำต่อเนื่อง ตามแผนยุทธศาสตร์ กันอย่างจริงจัง และประเมินผลด้วย จนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ การพิจารณาโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ ควร มีโครงการใหญ่ที่เป็นภาพรวม ของตำบลบ้าง เพราะปัจจุบันการพิจารณามีแต่แบ่งจัดสรรให้ ทุก หมู่บ้าน เช่นถนน รางระบายน้ำ ประปา ควรมีโครงการใหญ่เช่น ทำศูนย์เด็กเล็กที่รวมทุกศูนย์ ที่กระจัดกระจาย 9 ศูนย์ มารวมไว้ด้วยกันเพื่อประหยัดงบประมาณ ทำสนามฟุตบอลมาตรฐาน เพราะปัจจุบัน พื้นที่มีแต่ไม่ทำ สรุปคือแบ่งงบประมาณเข้าหมู่บ้าน แต่ไม่มองภาพรวมตำบลศูนย์ เด็กเล็ก มี 9 ศูนย์ อยู่บนดอย 4 อยู่พื้นราบ 5 ควรมีการก่อสร้างรวมศูนย์ไว้ที่เดียวกัน เพื่อ ประหยัดงบประมาณ ความสะดวกความสบายการเดินทางของครู ผู้ดูแลเด็ก ลดอันตรายในการ เดินทางขึ้นดอยโดยเฉพาะช่วงหน้าฝน ที่เส้นทางเป็นหลุม เป็นบ่อ ที่ต้องขับมอเตอร์ไซด์ขึ้นบน ดอย และเป็นประโยชน์ในเรื่องการบริหารจัดการของทางราชการการพิจารณาโครงการควรทำ โครงการใหญ่ในภาพรวมของตำบลบ้าง เพราะไม่เคยทำเลยมีแต่แบ่งงบให้หมู่บ้าน ควรมีการ ฝึกอบรมในการจัดทำแผนพัฒนา ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจอย่างแท้จริง และให้ยึดหลักการ ทำงาน ตามหลักธรรมาภิบาล นิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส คำนึงค่า ประหยัด ๔ควรสนับสนุน แหล่งเรียนรู้ หมู่บ้านเห็ดหอม หมู่บ้านพอเพียง กลุ่มป่านุรักษ์บ้านใหม่โพธิ์งามให้มากกว่านี้ หรือให้อุดหนุนเงินให้ทุกปี จนกว่าแหล่งเรียนรู้จะมีความเข้มแข็งควรสร้างความสามัคคีของคนใน ตำบลอย่างแท้จริง เลิกเล่นการเมืองแบ่งฝ่ายการบริหารงานควรมีความโปร่งใส เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เหมือน องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อ.แม่ริม จ. เชียงใหม่ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง มีการประเมิน อย่างเข้ม ทำจนได้ผลที่ดีทั้ง ตำบลประชาชนไม่มาประชุมทำแผนสามปี ควรมีเทคนิคให้ค่าตอบแทนหรืออื่นใด เพื่อดึงผู้คนเข้า

ร่วมการทำแผนตำบล ควรทำกันอย่างจริงจัง แสดงความคิดเห็น ด้วยเหตุ ด้วยผล และมีโครงการที่จะทำควรใช้งบประมาณมาก เช่น ทำสนามฟุตบอลมาตรฐาน สวนสุขภาพตำบล โรงเรียนเด็กเล็ก (รวมศูนย์เด็กเล็ก) โครงการรวมศูนย์เด็กเล็ก ใช้งบประมาณ 1 ล้านบาทไปเพื่อสร้างสำนักงานสมาชิกสภาควมรอมสละงบประมาณสัก 1 ปี เพื่อ ทำศูนย์เด็กเล็ก เพราะปัจจุบันศูนย์เด็กเล็กมีกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป บนดอย พื้นราบ

กลยุทธ์ที่สำคัญเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางจัดทำและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแผนที่ดีมีคุณภาพ

การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานการณ์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงเป็นการประเมินโดยการวิเคราะห์ถึงโอกาสและภาวะการณ์คุกคามหรือข้อจำกัดอันเป็นสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อพัฒนาด้านต่างๆภายในตำบล ซึ่งทั้งหมดเป็นการประเมินสถานภาพของตำบลในปัจจุบันโดยการตอบคำถามว่า “ปัจจุบันตำบลมีสถานภาพการพัฒนาอยู่จุดไหน” สำหรับใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดการดำเนินงานในอนาคตต่อไป โดยใช้เทคนิค SWOT analysis พิจารณาปัจจัยต่างๆ เช่น ปัจจัยภายใน ได้แก่ จุดแข็ง (Strength : S, จุดอ่อน (Weaknesses : W) และปัจจัยภายนอก ได้แก่ โอกาส (Opportunity : O), ปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัด (Threats : T) เมื่อวิเคราะห์แล้วก็จะได้หากลยุทธ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ไขพัฒนาแผนสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงให้ดีและมีคุณภาพต่อไป

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 1 ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน จุดแข็งคือ มีระบบสาธารณูปโภคเชื่อมโยงทั้งตำบล และมีบุคลากรที่มีความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงานก่อสร้างปรับปรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน โอกาส คือ พื้นที่รับผิดชอบของตำบลบ้านหลวง เป็นพื้นที่ขนาดกลางทำให้วางแผนด้านโครงสร้างพื้นฐานดำเนินการได้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ โครงการที่จะต้องทำเพื่อ เป็นกลยุทธ์การพัฒนา เพื่อเป็นแผนที่ดีและมีคุณภาพมีจำนวน 13 โครงการ คือ

1. โครงการก่อสร้างระบายน้ำพร้อมฝापิด บริเวณถนนสายหลัก หมู่ 1 บ้านหลวง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำให้ดียิ่งขึ้นลดปัญหา น้ำท่วมขัง
2. โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านหลวงหมู่ 1 เชื่อมบ้านป่าแดด หมู่ 2
3. โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กบริเวณหน้าศูนย์เด็กเล็กบ้าน โละป่าไคร้ หมู่ 3 เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านมีเส้นทางคมนาคมในการเดินทางได้อย่างสะดวก ปลอดภัย ถนน

4.โครงการก่อสร้างถนน ค.ส.ล. จากหมู่ 3 - หมู่ 4 เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านมีเส้นทางคมนาคมในการเดินทางได้อย่างสะดวก ปลอดภัยถนน

5.โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสส. รูปตัววีบริเวณลำเหมืองข้างถนนสายบ้านหลวงเชื่อมปากอ หมู่ 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำลดปัญหาน้ำท่วมขัง

6.โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กในหมู่บ้าน ซอย 10 หมู่ 5 เพื่อเพิ่มความสะดวกปลอดภัยให้แก่ประชาชนในการเดินทางประกอบกิจกรรมทางสังคมถนน

7.โครงการสร้างสะพาน คสส. บริเวณหลังวัด หมู่ 6 เพื่อแก้ไขปัญหาการเดินทางของประชาชนให้ได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น

8.โครงการก่อสร้างขยายไหล่ทาง ถนน คสส. เชื่อม หมู่ 7 - หมู่ 1 เพื่อขยายช่องทางการจราจรให้ประชาชนผู้ใช้เส้นทาง ได้รับความสะดวกปลอดภัย

9.โครงการขยายไหล่ทางถนน ค.ส.ล. ถนนสายหลักหมู่ 8 บ้านใหม่ทรายคำเพื่อขยายช่องทางการจราจรให้ประชาชนผู้ใช้เส้นทาง ได้รับความสะดวกปลอดภัยขยายไหล่ทาง

10.โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสส. รูปตัววีบริเวณถนนไปบ้านจะโตะหมู่ 9 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำให้ดียิ่งขึ้นลดปัญหา น้ำท่วมขัง

11.โครงการก่อสร้างถนน คสส. บริเวณบ้านโป่งแม่นาวางถึงบ้านโป่งพัฒนาหมู่ 10 เพื่อให้การคมนาคมภายในหมู่บ้านมีความสะดวกปลอดภัยเพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าทางการเกษตร

12.โครงการก่อสร้างถนน ลาดยางสายบ้าน หมู่ที่ 3 บ้านสันห้างโล๊ะป่าไคล้ ตำบลบ้านหลวงถึงบ้านขุนสรวดตำบลวาวีอำเภอแม่สรวจ. เชียงรายเพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านมีถนนสำหรับการคมนาคมได้อย่างสะดวกเพื่อการประกอบกิจกรรมการสังคมการคมนาคมท่องเที่ยวและเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกลาดยางระยะทาง 10 กิโลเมตร

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 2ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ความยั่งยืน จุดแข็งคือ ตำบลบ้านหลวงเป็นพื้นที่ที่มีผลผลิตทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก โอกาส คือ ผลผลิตภัณฑ์ของชุมชนและกลุ่มอาชีพภายในตำบลบ้านหลวง มีโอกาสได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่โครงการที่จะต้องทำเพื่อ เป็นกลยุทธ์การพัฒนา เพื่อเป็นแผนที่ดีและมีคุณภาพ มีจำนวน 4 โครงการ คือ

1.โครงการเพิ่มศักยภาพศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเชิงคุณธรรมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้จำหน่าย แลกเปลี่ยนสินค้าภายในตำบลจัดเป็นแหล่งเรียนรู้จำหน่ายแลกเปลี่ยนสินค้า แก่ผู้สนใจ รวมทั้งเป็นศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่น

2. โครงการขับเคลื่อนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตำบลบ้านหลวงเพื่อให้ประชาชนนำหลักเศรษฐกิจพอมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันจัดการอบรมให้ความรู้เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงแก่คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้สนใจ

3. โครงการการฝึกอบรมการซ่อมเครื่องยนต์การเกษตรกรรมให้กับกลุ่มเกษตรกรตำบลบ้านหลวงเพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถซ่อมแซมเครื่องยนต์การเกษตรกรรมของตนเองและของสมาชิกภายในกลุ่มจัดฝึกการอบรมการซ่อมแซมเครื่องยนต์การเกษตรให้แก่กลุ่มเกษตรกร

4. โครงการก่อสร้างตลาดสดตำบลบ้านหลวงเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมสินค้าในตำบลและอำนวยความสะดวกในการติดต่อให้แก่ผู้ขายและผู้ซื้อเพื่อขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้าของกลุ่มอาชีพในตำบลก่อสร้างตลาดสดจำหน่ายสินค้า

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 3 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน จุดแข็งคือ ตำบลบ้านหลวง เป็นผืนป่าขนาดใหญ่ เป็นแหล่งต้นน้ำ ทั้งยังเป็นแหล่งสร้างรายได้ของตำบล จากผลิตผลจากผืนป่า มีพื้นที่ป่าชุมชน โอกาส คือ ประชาชนในตำบลบ้านหลวงให้ความร่วมมือในการจัดสรรวางแผนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและกันเขตป่าชุมชนโดยชุมชน โครงการที่จะต้องทำเพื่อ เป็นกลยุทธ์การพัฒนา เพื่อเป็นแผนที่ดีและมีคุณภาพ มีจำนวน 3 โครงการ คือ

1. โครงการก่อสร้างแหล่งเรียนรู้สวนป่า เพื่อการศึกษาเฉลิมพระเกียรติหมู่ที่ 4 (ร่วมกับโรงเรียนบ้านปากอ) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติให้ประชาชนและนักเรียนผู้สนใจศึกษา

2. โครงการจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือดับไฟป่าเพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านได้มีอุปกรณ์และเครื่องมือดับไฟป่าเพิ่มประสิทธิภาพในการดับไฟป่า

3. โครงการก่อสร้างหอสังเกตการณ์ไฟป่า เพื่อให้มีสถานที่เฝ้าระวังป้องกันไฟป่าในพื้นที่ก่อสร้างหอดูไฟป่าขนาดความสูง 18 เมตร ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีการเฝ้าระวังไฟป่าจากหอดูไฟป่า

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 4 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสานศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีส่งเสริมวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น จุดแข็งคือ ตำบลบ้านหลวง มีความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านวัฒนธรรมและศาสนา โอกาส คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สนับสนุนด้านวัฒนธรรมและศาสนาอย่างต่อเนื่องโครงการที่จะต้องทำเพื่อ เป็นกลยุทธ์การพัฒนา เพื่อเป็นแผนที่ดีและมีคุณภาพ มีจำนวน 2 โครงการ คือ

1. โครงการปรับปรุงศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นวัดสว่างไพญ์ หมู่ที่ 2 บ้านป่าแดดเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ประชาชนผู้สนใจ ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ผู้สนใจด้านข้อมูลวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่เด็กเยาวชน และผู้สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. โครงการสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลบ้านหลวงเพื่อเป็นการ สืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไปจัดงานนิทรรศการ เพื่อถ่ายทอด ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูไม่ให้ สูญหายไป

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 5 ด้านการพัฒนาคูณภาพชีวิตของประชาชน จุดแข็งคือ ตำบลบ้านหลวงมีสถานีนามายที่ให้บริการด้านสาธารณสุขที่ครอบคลุมอย่างทั่วถึง และมีความ เข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของโรงเรียนชุมชน มีการประกันคุณภาพทางการศึกษา โอกาส คือ มีการ สนับสนุนงบประมาณด้านสาธารณสุข และด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่องโครงการที่จะต้องทำเพื่อ เป็นกลยุทธ์การพัฒนา เพื่อเป็นแผนที่ดีและมีคุณภาพ มีจำนวน 3 โครงการ คือ

1. โครงการก่อสร้างศูนย์เด็กเล็กหนึ่งศูนย์ จากที่กระจัดกระจาย 9 ศูนย์ นำมา รวมกัน เพื่อให้การบริหารจัดการง่ายขึ้น เพื่อให้เด็กมีพัฒนาเหมาะสมกับวัย เพิ่มทักษะการเรียนรู้ เล็ก

2. โครงการก่อสร้างห้องสมุดชุมชนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และข้อมูลข่าวสารของ หมู่บ้านประชาชนในหมู่บ้านได้เรียนรู้และค้นคว้าหาข้อมูลข่าวสารของสังคมจากห้องสมุด

3. โครงการรณรงค์ป้องกันโรคติดต่อภายในเขตอบต.บ้านหลวงเพื่อเป็นสร้าง จิตสำนึกในการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนเพื่อป้องกันการระบาดของโรคติดต่อภายในชุมชน ดำเนินการรณรงค์ป้องกันตามมาตรฐานการป้องกันโรคระบาดและโรคติดต่อภายในตำบล

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 6 ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความ สงบเรียบร้อยจุดแข็งคือ มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ มีการจัดตั้งอาสาสมัครรักษาความ ปลอดภัยประจำหมู่บ้าน และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนทำให้เกิดความเข้มแข็งของการ รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โอกาส คืออาสาสมัครการรักษาความปลอดภัยตำบล บ้านหลวงได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่โครงการที่จะต้องทำเพื่อ เป็นกลยุทธ์การ พัฒนา เพื่อเป็นแผนที่ดีและมีคุณภาพ มีจำนวน 4โครงการ คือ

1. โครงการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลบ้านหลวง เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการหมู่บ้านอบรมการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพคณะกรรมการหมู่บ้าน

2. โครงการอบรมฝึกทบทวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตำบลบ้านหลวง เพื่อให้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตำบลบ้านหลวงมีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่จัดอบรมหลักสูตรทบทวนอปพร.ตำบลบ้านหลวง

3. โครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนตำบลบ้านหลวง เพื่อให้การบริหารจัดการระบบบริการและการปกครองภายในหมู่บ้านมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อชุมชนจัดฝึกอบรมระบบการบริหารและการปกครองที่สนใจศึกษาดูงานให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้านกำนันผู้ใหญ่บ้าน

4. โครงการจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะ ขนส่งรถยนต์ตรวจการศูนย์อปพร.ให้แก่ศูนย์อาสาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตำบลบ้านหลวงเพื่อให้ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตำบลบ้านหลวงได้มีรถยนต์ยานพาหนะตรวจการในการป้องกันรักษาความปลอดภัยและบรรเทาสาธารณภัยจัดซื้อครุภัณฑ์ยานพาหนะขนส่งรถยนต์สำหรับการตรวจรักษาความปลอดภัยในพื้นที่จำนวน 1 คัน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 7 ด้านการพัฒนากิจการบ้านเมืองที่ดี จุดแข็ง คือ ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองค่อนข้างสูง และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม โอกาส คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนส่งเสริมความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย สิทธิตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงความเข้าใจในการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน โครงการที่จะต้องทำเพื่อ เป็นกลยุทธ์การพัฒนา เพื่อเป็นแผนที่ดีและมีคุณภาพ มีจำนวน 4 โครงการ คือ

1. โครงการจัดอบรมเพิ่มประสิทธิภาพคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ พนักงานจ้างลูกจ้างประจำและแกนนำหมู่บ้านเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะผู้บริหารพนักงานจ้างลูกจ้างประจำและแกนนำหมู่บ้านจัดอบรมให้ความรู้ด้านการปฏิบัติงาน

2. โครงการฝึกอบรมบุคลากรท้องถิ่นตามแผนการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น

3. โครงการอบรมให้ความรู้การเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้แก่คณะผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการ พนักงานจ้างลูกจ้างประจำและแกนนำหมู่บ้านเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนจัดอบรมให้ความรู้ด้านการปฏิบัติงาน

4. โครงการจัดซื้อรถกู้ชีพกู้ภัยฉุกเฉิน (EMS) พร้อมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเพื่อลดความสูญเสียหรือความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่เกิดจากสาธารณภัย

ในเรื่องงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงควรมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ให้เพียงพอต่อความต้องการของหมู่บ้าน และควรให้ความรู้กับประชาชนในตำบล ในเรื่องการพิจารณางบประมาณ โดยการพิจารณาต้องนำแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ คือคุณธรรม จัดสรรเป็นธรรม

ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนให้แก่ประชาชนได้รับทราบนั้น ควรมีการให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบและเข้าใจการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะหลักการทำงาน การพิจารณาโครงการ จะเป็นประโยชน์ช่วยลดปัญหาในการพิจารณาในการจัดทำแผน

ควรมีการตั้งทีมนักวิชาการที่ปรึกษาในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และมีการทำ MOU หรือความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ การทำงานของทางองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะปัจจุบันการพูดกับชาวบ้านเป็นเรื่องยาก เพราะปัจจุบันมันเป็นเรื่องของการเมืองเป็นการแบ่งแยก กลุ่ม แบ่งสี ทำให้ผู้บริหารได้ไม่เต็มที่ เพราะ ประชาชนอีกฝากหนึ่งจะไม่ยอมรับ ต้องมีคนกลางที่ชาวบ้านยอมรับ ในการทำความเข้าใจในการทำงาน

อภิปรายผลการศึกษา

การพัฒนาแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ตำบลแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่ กระบวนการจัดทำแบบมีส่วนร่วมสอดคล้องสุวรรณ พินตานนท์ (2546: 46)กล่าวไว้ว่าความร่วมมือของประชาชนมาจากความตั้งใจและสมัครใจโดยไม่ถูกบังคับซึ่งประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตกลงใจการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนและโครงการการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากการพัฒนาดังนั้นในการทำงานมีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นตัวประสานความร่วมมือ และกระตุ้นการมีส่วนร่วม ผลจากการศึกษาพบว่าการเกิดสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อเนื่องโดยตรงให้ประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงร่วมเสนอแผนติดตามประเมินผลตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงว่าเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงหรือไม่รูปแบบวิธีการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคือประชาชนจะมีส่วนร่วมในกระบวนการเริ่มต้นในการจัดทำแผนประชาชนจะมีส่วนร่วมในกระบวนการสำรวจข้อมูลปัญหา

ความต้องการของชุมชนก่อนมาสรุปเป็นข้อมูลปัญหาชุมชนนำเสนอในที่ที่ประชาคมเพื่อจัดทำแผนชุมชนโดยตัวแทนจากชุมชนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องหลังดำเนินการจัดเวทีประชาคมคณะทำงานจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์แยกประเภทสรุปและจัดทำเป็นเอกสารแผนชุมชนการจัดเวทีประชาคมกลายเป็นเสมือนพิธีการที่แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยมองข้ามประเด็นเนื้อหาในการจัดทำแผนว่าเกิดจากความต้องการของประชาชนมากน้อยเพียงใดซึ่งสอดคล้องกับรัชนี้ คำปึก (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจำนวน 9 ขั้นตอน ของเทศบาลตำบลจอมทอง ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลมีความสำคัญในการพัฒนาและเทศบาลต้องให้ความสำคัญในการรับฟังปัญหาและนำมาแก้ไขอย่างถูกต้องและตรงกับความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยแจกแจงรายละเอียดให้ประชาชนได้รับทราบตั้งแต่ขั้นตอนแรกของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ไปจนถึงขั้นตอนการประกาศอนุมัติใช้และทำการติดตามผลเพื่อทราบความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง สอดคล้อง(ชวงส์ ฉายะบุตร, 2539:11) กล่าวไว้ว่า แนวคิดในการกระจายอำนาจการปกครองที่มอบอำนาจการปกครองให้คนในท้องถิ่นได้มีอิสระในการปกครองตนเอง มีอำนาจในการบริหารท้องถิ่น มีงบประมาณของตนเองและมีฐานะเป็นนิติบุคคล(มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตนการกระจายอำนาจโดยการปกครองท้องถิ่น จะมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตและความพอใจของประชาชน และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นในการรับรู้ปัญหาและหาวิธีการแก้ไขในปัญหาของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงที่สำคัญคือ (1) ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การขาดแคลนบุคลากรในสาขาที่จำเป็นเช่นสัตย์แพทย์พยาบาลเจ้าหน้าที่สาธารณสุขฯลฯ (2) เนื้อหาของแผนพัฒนาชุมชนอาจจะไม่ได้เกิดจากความต้องการของประชาชนเสมอไปแต่อาจจะเกิดจากความต้องการหรือการผลักดันขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงเอง (3) ข้อเสนอโครงการของชุมชนเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับระบบสาธารณูปโภคถนนที่ระบายน้ำสิ่งที่ขาดหายไปคือการเสนอโครงการทางด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม (4) แผนพัฒนาที่ชุมชนเสนอไปอาจจะไม่ได้รับการบรรจุเป็นแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงเนื่องจาก

ไม่ได้รับการกลั่นกรองจากคณะกรรมการจัดทำแผนผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติตามแผน (5) ปัญหาการเบี่ยงเบนของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงจากกรณีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารซึ่งสอดคล้องกับฉิสร่า บุญเจลิม (2546) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคมได้แก่เพศ อายุและอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นแผนที่ดีและมีคุณภาพเรื่องกลยุทธ์ที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ทั้งบุคลากรภายในและภายนอก ควรมีการจัดงบประมาณในการจัดทำแผนที่เพียงพอต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดสรรให้กับหมู่บ้านที่มีความจำเป็นจริงๆก่อน หากไม่พอต้องทำความเข้าใจกับหมู่บ้านที่ยังไม่ได้รับ เป็นการแก้ไขปัญหาลเฉพาะเรื่องและควรให้ความรู้กับประชาชนในตำบล ในเรื่องการพิจารณางบประมาณ โดยการพิจารณาต้องนำแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ คือคุณธรรม จิตสำนึกเป็นธรรม ชาวบ้านก็จะยอมรับได้ มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนให้แก่ประชาชนได้รับทราบโดยทุกคนต้องรู้และเข้าใจการจัดทำแผน โดยเฉพาะหลักการดำเนินงาน การพิจารณาโครงการ จะเป็นประโยชน์ช่วยลดปัญหาในการพิจารณาในการจัดทำแผน ควรมีการตั้งทีมนักวิชาการที่ปรึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และมีการทำ MOU หรือความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ กับการทำงานของทางองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรเข้าร่วมประชุมทุกครั้งเพื่อให้การประชุมประชาคมมีความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในการเสนอโครงการ/กิจกรรมต่างๆของแต่ละชุมชน
2. การจัดประชุมประชาคม ควรจัดรูปแบบที่เรียบง่าย อาจทำในลักษณะของการทำ workshop ซึ่งจะทำให้ประชาชนในแต่ละชุมชนเกิดความรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และอาจจัดประชุมประชาคมเป็นประจำทุกเดือน หรือมีการจัดทำโครงการองค์การบริหารส่วนตำบล สัญจรเพื่อรับฟังความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาของประชาชนในชุมชน
3. การจัดให้มีการฝึกอบรมเรื่องระเบียบฯ กฎหมายการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และกฎหมายอื่นๆ แก่ประชาชนและคณะกรรมการด้านต่างๆรวมถึงสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรชุมชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. จัดตั้งบอร์ดประชาสัมพันธ์ในแต่ละชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งที่ได้รับประโยชน์ และมีผลกระทบต่อประชาชนในชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆที่สนับสนุนหรือส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
2. ควรมีการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆในประเภทเดียวกัน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้เครื่องมืออื่นด้วย เช่น การทดสอบการสังเกต การสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นได้มากขึ้นทำให้เกิดความคิดเห็นกว้างขวางและมีความเป็นจริงมากขึ้น

4.ควรศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของตำบลในเขตอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำมาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ปัญหาและอุปสรรค

5.ผู้ที่สนใจควรทบทวนวรรณกรรมเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย/ศึกษาครั้งต่อไป

6.ศึกษาวิจัยศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการดำเนินงานตามแผนงานโครงการต่างๆ ที่ได้วางไว้ในแผนพัฒนาสามปี

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. ม.ป.ป. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ. 2542.ม.ป.ท.: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง.2543.คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

กาญจนา บุญยัง. 2547. ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่: กรณีศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: ส่วนท้องถิ่น.

ณิสรา บุญเฉลิม. 2546. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: .การค้นคว้าปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ดำรงค์ วัฒนา. 2545. คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สำหรับหน่วยงานภาครัฐ. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

บรรจง จงภักดี. 2549. ประสิทธิภาพของการนำโครงการศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จไปปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีสำนักงานเขตหนองแขม. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.

ประเวศ วะสี. ม.ป.ป. ยุทธศาสตร์: เพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม.กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

พวงทอง โยธาใหญ่. 2545. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ไพรัช ตระการศิรินนท์. ม.ป.ป. การวางแผนการพัฒนา. เชียงใหม่: ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์.

รัชนี้ คำปึก. 2548. การประเมินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่.

- สมพร แสงชัย. 2530. การวางแผนและโครงการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุพานี สฤณภูวนิช. 2546. การบริหารเชิงกลยุทธ์ แนวคิดและทฤษฎี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกัญชั ตริตศ. 2546. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรี. ชลบุรี: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวรรณ พินตานนท์. 2546. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล. สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่. ม.ป.ป. แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ 2553-2555). เชียงใหม่: องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่.
- อกิน รพีพัฒน์. 2547. สังคมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2505-2516. กรุงเทพฯ: มุลนิธิ ดำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนันต์ เกตุวงศ์. 2543. หลักและเทคนิคการวางแผน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นิคม ตุ่นวัน	
เกิดเมื่อ	28 มิถุนายน 2511	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2531	มัธยมศึกษาตอนปลายจาก โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ.2538	ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) สาขาวิชาการบัญชี โรงเรียนเทคนิคพาณิชย์การเชียงใหม่
	พ.ศ. 2542	ศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอก การบัญชี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
	พ.ศ.2550	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2539	หัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดงเย็น อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2551 – 2557	นักบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล (รองปลัด) ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่